

ØJNENE DER SER: EN FORSTÅELSE AF ENGELSKHED

Mikkel Kleis

Studienummer: 20165868

10. semester Historie og Samfundsfag

Modul L: Speciale

Aalborg Universitet

1. juni 2022

Vejledning ved Torben Kjersgaard Nielsen

Omfang: 177927 tegn og 74,1 normalsider

Abstract

Scholars and scientists have often worked with the way Gerald of Wales and Geoffrey of Monmouth works with race and peoples. Furthermore, there have also been a steady stream of research about the hybrid identity these authors possess. In this master's thesis I examine how these two are interlinked. It is done by understanding how Gerald and Geoffrey viewed Englishness because of their hybrid identity.

To understand and examine this thesis statement I have made use of four of Gerald works. These are his works about Wales and Ireland. I have also made use of Geoffrey's *De Gestis Britonum*. To understand the meaning of these works I made use of both the Latin and translated English versions of these works. The works and the content in these were analyzed both as independent works but also as a whole. Furthermore, these works were discussed by using modern scientific research to either bolster the claims I have made in the thesis or to argue against the conclusions drawn in this research. I have also taken other English medieval authors into consideration and presented how the works of these authors were like or unlike the works of Gerald and Geoffrey. I also tried to present and discuss the way their hybrid identity influenced the way they viewed The British Isles and the peoples on these.

To accomplish this, I have made it clear that both Gerald and Geoffrey belonged to the writing tradition that Bede started. Because of this the way they work and see the different peoples of the isles are like their predecessors. This only accounts for some of the reasons Gerald and Geoffrey view the English people and Englishness in a positive way. The thesis also presents the influence their hybrid identity has on the way they understand and view Englishness. These factors are not the only ones that affect their view on Englishness. The thesis also presents that their personal ambitions might have influenced their views in certain ways. The thesis also argues that to understand the way Gerald and Geoffrey viewed Englishness, one must remain critical of their uses of antique literature. One also must be critical of the way the translation use words such as race and people indiscriminately.

In this thesis I have argued that because of Gerald and Geoffrey's hybrid identity they view Englishness in a certain way. What I have found out is that the way in which they view and portray the English and Englishness is almost identical. It is a positive description even though their works have different peoples as antagonists. In this master's thesis I have therefore concluded that their way of viewing the English and Englishness is largely due to their hybrid identity, but it cannot explain all the reasons as to why they view these in a positive light.

Indholdsfortegnelse

ABSTRACT	I
INDLEDNING OG PROBLEMFORMULERING.....	1
FORSKNINGSDISKUSSION.....	3
METODE	8
DISKUSSION AF UDVALGTE EMNER	8
UDVALGT PERSONGALLERI OG DERES VÆRKER.....	10
GERALD AF WALES	10
<i>The Topography of Ireland</i>	11
<i>The Conquest of Ireland</i>	12
<i>The Journey Through Wales</i>	12
<i>The Description of Wales</i>	13
GEOFFREY AF MONMOUTH	13
<i>The History of the Kings of Britain</i>	15
SKRIVESTILEN I MIDDELALDERENS ENGLAND	16
DEN ENGELSKE LITTERÆRE TRADITION FRA BEDE TIL GERALD AF WALES	16
GERALD AF WALES OG GEOFFREY AF MONMOUTHS POSITION I DEN ENGELSKE LITTERÆRE TRADITION	21
<i>Geoffrey of Monmouth</i>	21
<i>Gerald of Wales</i>	23
ANALYSE.....	26
HVAD ER SANDHEDEN, OG HVORDAN SKABES DEN?.....	26
<i>Fremstillingen og produktionen af sandhed</i>	27
<i>Brugen af antikken</i>	38
LEGITIMERING AF DEN BRITISKE MAGT SAMT FREMSTILLINGEN AF SELVFORSTÅELSE.....	46
<i>Den historiske legitimering af magten</i>	46
<i>De guddommelige krav på De Britiske Øer</i>	50
NATIONEN ELLER RACEN?.....	53
<i>Forståelsen af gens</i>	53
<i>Forfatternes tilhørsforhold til folkeslagene og egen identitet</i>	54
<i>Brugen af gens i oversættelserne</i>	59
<i>Kontrasten mellem fortællingerne af de forskellige racer</i>	62
HOLDNINGERNE TIL FOLKENE OG ENGELSKHEDEN	65
<i>Engelskhed på baggrund af andre folkeslag</i>	66
KONKLUSION	68
BIBLIOGRAFI.....	70
BØGER.....	70
KAPITEL I ANTOLOGI	71
ARTIKLER.....	75
KILDEMATERIALE	76

Indledning og problemformulering

Nationalidentitet indebærer forskellige elementer for forskellige mennesker. For nogen er det fællesskabet om et flag. For andre er det fællesskabet om en sang og for nogen tredje er det fællesskabet om udførelsen af ritualer. Det som alle eksemplerne har til fælles er illusion af, at et fællesskab er bygget på noget symbolsk. Vi har alle en måde at opfatte fællesskabet på. Identitet videregives ofte via litteratur og myter. Det er altså en måde hvorpå folk kan samles om et land, på tværs af klasse.¹ Det er sådan en almen beskrivelse af nationalidentitet kan lyde, men er det også tilfældet, hvis dette sættes i en middelalderlig kontekst?

Begrebet nationalidentitet opstod først i det 16. århundrede. Før det var ordet nation negativt. Før skabelsen af nationalidentiteten som begreb var man mere tilbøjelig til at have sin identitet efter det dominerende verdensbillede, man levede i. Man kunne dog også samtidig have familiære identiteter og en klasse identitet. Identiteterne ville som oftest, i Europa, falde ind under den kristne identitet i måden de var organiseret på. Det skyldes, at kristendommen var den dominerende identitet i Europa på dette tidspunkt.² Derfor kan det tænkes, at de eneste identiteter, der var i middelalderen, var alt andet end nationsbestemte. Betyder det, at der ikke var nogen national følelse, eller at man som individ ikke identificerede sig som del af et land, før begrebets fødsel? Netop det er dette speciales fokus.

For at besvare hvorvidt nationalidentitet eksisterede inden det 16. århundrede, er det vigtigt at forstå hvad, der dannede baggrunden for den identitet forskellige individer har haft, før begrebets skabelse. Til dette fandt jeg De Britiske Øer som et ideelt fokusområde. Det skyldes de mange folkeslag, der har boet på øerne. Derfor var det en smeltedigel af folkegrupper, hvilket kan have ført til en anden forståelse af identitet og fællesskab. Hertil kan hybrididentiteter også spille en rolle, idet det kan være uklart, om der kun har været en enkelt identitet for folk eller, om der har været flere. Det er derfor vigtigt at have for øje om individers mulige blandede identitet, altså hybrididentitet, har influeret måden de ser verden. For at undersøge dette vil jeg kigge i Gerald af Wales og Geoffrey af Monmouths værker. Her vil jeg forsøge at besvare spørgsmålet om nationalidentitet gennem deres måde at beskrive forskellige folkeslag på. Det er heri problematikken kan opleves. Fordi nationalidentitet først opstod som begreb i det 16. århundrede, skal der findes andre måder at forstå begrebet på i Gerald og Geoffreys værker. Det er samtidig vigtigt at have for øje, hvorfor og hvornår værkerne er skrevet. Det kan

¹ Chandler & Munday, 2011, s. 290

² Greenfeld & Prevelakis, 2010, s. 2531

være med til at give en idé om, hvordan nationalidentitet kan forstås gennem Gerald og Geoffrey.

For at belyse hvordan en identitet på baggrund af fællesskab forstås i middelalderen er det væsentligt at finde en anden måde at afklare begrebet på. Derfor vil jeg i dette speciale forsøge at påvise, hvilket syn Gerald og Geoffrey havde på folkeslagene på De Britiske Øer. Det er Gerald og Geoffreys syn på folkeslagene og den måde, de opfatter dem på, der i specialet vil forstås som værende nationalidentiteten. Det er forståelsen af at et fællesskab kræser om noget konkret, der vil blive undersøgt. Det kan være alt lige fra deres slægt til deres forhold til kongen. Det er derfor Gerald og Geoffreys forståelse af, hvad der gør englænderne til englændere, og hvordan de forstår det at være brite, der vil blive undersøgt. Deres forståelse af engelskhed er altså det bærende element for dette speciale. Det fører frem til den følgende problemformulering:

Hvordan er Geoffrey af Monmouth og Gerald af Wales' syn på engelskhed og englænderne formet af deres hybrididentitet, og hvordan kommer det til udtryk i de udvalgte værker.

Forskningsdiskussion

Det almene fokus i forskningen af engelsk middelalderlitteratur har længe været den indflydelse, værkerne har haft på sprogets udvikling, samt hvem forfatterne af samme har været. Det er langsomt ved at blive udfordret af et fokus, der går ud over Englands grænser. Imperialismen – den indflydelse som forfatterne og deres værker har haft på eksempelvis Irland og Wales' historie og nationalidentitet – er blevet større forskningsfelter. Det er skiftet fra fokus på forfatterne til fokus på den historiske vigtighed af disse.

Et af eksemplerne på fokuset er R. R. Davies'³ værk skrevet i år 1990, *Domination and Conquest*. Heri forsøger han at få skabt en anderledes måde at undersøge dette emnefelt. Davies forsøger i sit værk at præsentere, hvordan englænderne har forsøgt at få kontrol over resten af de britiske øer i tiden omkring det 12. og 13. århundrede.⁴ For at undersøge dette forklarer Davies, at man er nødt til at lave en komparativ tilgang til alle lande og områder der vedrører på De Britiske Øer. Det er også heri han selv kommer med kritikken af hans egen tilgang. Kritikken går på at det er svært at besvare problemstillingen når landene ikke har samme historik eller udgangspunkt. Wales, Irland og Skotland er de lande, som Davies bruger som eksempler. Forskellen mellem landene er, at Skotland var et samlet kongerige, hvorimod Wales og Irland var mindre kongeriger og derfor langt mere fragmenteret.⁵ Davies' fokus af overtagelse af andre nationer er ikke kun baseret på militær magt. Det bygger også på flere andre faktorer som f.eks. alliancer, ægteskaber og venskaber.⁶

Domination and Conquest er også blevet rost som værende et vigtigt redskab ift. udviklingen af de allerede eksisterende forskningsfelter. Heri er den eneste kritik den manglende brug af litteratur fra Skotland. Derfor bliver Davies' egen kritik også forstærket af andre forskere.⁷ Værket skal derfor ses som en start på emnet. I en anmeldelse fra *History: Reviews of New Books* skriver Patricia Bradley, fra Auburn University at Montgomery: "The book may be even more valuable as a contribution to the emerging field of British history in the medieval period. The various parts of that history have been written; What remains is to make sense of those parts in the context of comprehensive whole."⁸ Hun ser altså bogen, eller dets

³ Jeg gør brug af tre der hedder Davies til efternavn. For at kunne kende forskel på dem vil jeg altid henvise til R. R. Davies som R. R. Davies. Den anden Davies hedder Daniel Davies og vil første gang han bliver nævnt i et afsnit henvises til som Daniel Davies, hvorefter han blot henvises til som Davies. Den tredje Davies vil altid blive henvist til som J. C. Davies.

⁴ Davies, 1990, s. ix-xi

⁵ Davies, 1990, s. x

⁶ Davies, 1990, s. 5

⁷ Bradley, 1991, s. 17; McDonald, 1990, s. 76-78

⁸ Bradley, 1991, s. 17

forskningsfelter, som en ny måde at undersøge den britiske middelalder. Det præsenteres derfor, at R. R. Davies er en af de første til at sætte den britiske historie i en kontekst om andet end kun England. R. R. Davies' værk kan derfor ses som starten på et nyt felt indenfor det, på daværende tidspunkt, fremspirende forskningsfelt, der er engelsk middelalder historie.

Fokuset på engelsk magt og kontrol ses igen i John Gillinghams værk *The English in the Twelfth Century: Imperialism, National Identity and Political Values*, skrevet i år 2000. I dette værk bliver tre tematikker gennemarbejdet. To af disse tematikker har direkte forbindelse til dem, der blev præsenteret i *Domination and Conquest*. Det første tema omhandler opfattelsen og nedværdigelsen af irere, skotter og walisere. Denne skete i form af deres præsentation som barbarer. Temaet skal ses som en forlængelse af den imperialistiske tilgang til forskningen. Den anden tematik er den nationale identitet. Den bliver i værket præsenteret som produceret grundet englændernes syn på deres keltiske naboer. Dette bindes derfor op på den imperialistiske tilgang som første tematik præsenterer.⁹ Fokus for bogen er derfor ikke England, men derimod Englands syn på sig selv og dets naboer. For at muliggøre det må Gillingham derfor også orientere sig om, hvorfor synet var sådan. Han udfordrer samtidig også tanken om, hvem der egentlig var de imperialistiske. Han stiller spørgsmålet: Var det normannerne, eller var det englænderne? Gillingham mener, at det er forkert at kalde det engelsk imperialism, men han mener dog, at det var imperialism.¹⁰ Spørgsmålet er om de egentlig kan differentieres, idet normannerne var herre over England og derfor også var en del af England.

Keith Stringer roser bogen i sin anmeldelse af samme. Det er den anderledes måde at tænke relationer mellem England og de keltiske naboer, som Stringer har fokus på. Det er specielt de kulturelle normer og de keltiske nationers vinkel, som Stringer tillægger specielt værdi.¹¹ En anden, der roser Gillingham for at være anderledes i sin tilgang til hans forskning, er Huw Pryce. Han mener, at det er godt, at Gillingham ikke er Anglocentrisk i hans indgangsvinkel. Det er specielt det komparative værktøj, han gør brug af. Det er grundet præsentationen af forskellen mellem de keltiske naboer og englænderne.¹² Bogen får derfor ros af både walisere og englændere. Pryce, der udgav sin artikel i *Welsh History Review*, udgør dog en del af en nyere tilgang til emnet. Heri er walisere og irere kritiske overfor mere af den tidligere forskning indenfor emnet. Det skyldes den Anglocentriske tilgang som mange forfattere gjorde brug af.¹³

⁹ Gillingham, 2000, s. xv-xxii

¹⁰ Gillingham, 2000, s. 4

¹¹ Stringer, 2001, s. 1246

¹² Pryce, 2001, s. 770-771

¹³ Davies, 2021, s. 149-152; Gillingham, 2000 s. xvi; Davies, 1990, s. ix

I en anden tilgang er Irland for egen udvikling. Heri bliver der lagt vægt på, at Irland var under et kolonialt styre og derfor ikke havde nogen egen identitet ift. deres litteratur.¹⁴ Yderligere mener en af disse forskere, at det kan være svært at se bort fra invasionen, grundet moderne forskeres post-koloniale briller. Det gør sig eksempelvis gældende idet fokus er på effekten af den litterære produktion i Irland.¹⁵ Forskningen bliver trukket i retning af irlændernes egne grunde til, hvorfor en sådan udvikling fandt sted. Irsk forskning prøver øjensynligt at finde andre grunde til egen udvikling end den gængse opfattelse, der er opstået grundet tidligere forskning. Der bliver set bort fra kolonimagtens litteratur og fundet svar blandt egen litteratur. Det sker f.eks. ved undersøgelserne af irske sagn, hvorfor man mener, at engelske forståelser af Irland kan fjernes fra forskningen om Irland.¹⁶

En anden måde hvorpå Irland bliver sat i centrum af forskningen er via et fokus på negative udtalelser vedrørende folket. Det gøres for at forklare, hvad *Irish-ness* var og ændre den tidligere betydning af udtrykket. *Irish-ness* skal ses som et modstykke til den *English-ness*, som bliver præsenteret af f.eks. Gerald af Wales. Ifølge Linda Mitchell bliver *Irish-ness* dannet af tidligere forfattere, fordi der skal være et svagere led ift., hvordan man er et rigtigt menneske. Hun mener nemlig, at englænderne portrætterede sig selv som dette rigtige menneske på bekostning af irlænderne. Hun mener yderligere, at grunden til behovet for dette, fra engelsk side, var deres frygt for at engelske immigranter i Irland ville adoptere den irske levevis. Igen bliver Irland altså sat som hovedfokus i en kontekst, hvori der i dette tilfælde er tale om uddrag fra en engelsk forfatter.¹⁷

Netop denne frygt for, at britiske familier skulle blive irske eller keltiske, viderebringer Aidan Doyle. I hans bog *A History of the Irish Language: From the Norman Invasion to Independence* præsenterer han, hvordan englænderne blev irske inden for få århundreder. Yderligere bliver det præsenteret, at selvom englænderne var blevet assimileret, så ændrede det ikke på det syn, irlænderne og efterkommerne af englænderne havde på hinanden. Den etniske baggrund kan have haft indflydelse på den relation, der var mellem de indfødte irlændere og efterkommerne af invaderende englændere.¹⁸ Dette gælder også for den indflydelse dette havde på sproget. Bogen gør brug af den historiske udvikling i perioden 1200-1920. Doyle mener, at den britiske invasion er en katalysator for den irske sprogs udvikling. Derfor er det ikke muligt at afskrive englændernes indflydelse på Irland og dets historie. Kritikken af bogen lyder, at Doyle ikke

¹⁴ Hillers, 2010, s. 62

¹⁵ Hillers, 2010, s. 70

¹⁶ Dooley, 2010, s. 39-40

¹⁷ Mitchell, 2011, s. 8-11

¹⁸ Doyle, 2015, s. 15-16

præsenterer historien korrekt, og at det gøres klart, at der ikke er en homogen fortælling af deres fælles historie.¹⁹

Også ift. Skotland bliver der præsenteret negative tanker i forskningen vedrørende den britiske middelalderlitteratur. Det kommer til udtryk i Daniel Davies' artikel *Medieval Scottish Historians and the Contest for Britain*. Heri er det specifikt brugen af navnet *Britain*, der bliver kritiseret. Davies er af den holdning, at forskere mener, at forfatterne brugte *Britain* og *England* i flæng. Dette ser Davies et problem i, da han blot anser det for en måde, hvorpå forfatterne har forsøgt at legitimere den engelske magt over Skotland. Han anser de historiske værker som skotske historikere lavede i det 14. og 15. århundrede som svar på det der blev lavet i det 12. og 13. århundrede. Yderligere mener han, at værkerne blev brugt som en måde, hvorpå Skotland forsøgte at gøre den skotske kultur og identitet endnu stærkere. Det står som modsætning til anden forskning, hvori det menes, at det var skotternes måde at blive en del af den større og bredere britiske fælles kultur og identitet. Det er derfor den samme imperialistiske tilgang til forskningen som forskere af Irlands plads i engelsk middelalder litteratur ønsker at have fokus på, som kommer til udtryk i Davies værk.²⁰

Problemet for alle disse forskere har været kilderne, de kan gøre brug af. Det irske fokus forsøger udelukkende at gøre brug af irske kilder. Derfor bliver engelske forfattere og englændere også kun henvist til, som værende undertrykkende i form af engelsk imperialisme.²¹ Julia M. Wright argumenterer eksempelvis for at irske forskere skal forstå litteraturens historie bedre ellers vil irsk litteratur altid have en minoritetsstatus.²² De forsøger altså at forklare den irske litterære historie uden brug af engelske kilder og så lidt engelsk indflydelse, som de vurderer muligt. De andre præsenterede forskere har dog forsøgt sig anderledes. Her har de gjort brug af engelske historikere i håbet om at kunne illustrere deres pointer. Forskere som Gillingham og R. R. Davies udtrykker sig som følgende:

Gillingham	Davies
"I have relied chiefly upon the words – and the silences – of contemporary historians." ²³	"There are ample such accounts (albeit too often fragmented by the constraints of

¹⁹ Ó Siadhail, 2017, s. 93-95

²⁰ Davies, 2021, s. 149-152

²¹ Wright, 2010, s. 27-29; Hillers, 2010, s. 62

²² Wright, 2010, s. 27

²³ Gillingham, 2000, s. xv

	national historiography), and I have leaned heavily on them.” ²⁴

Davies og Mitchell er ligeledes nødt til at gøre brug af de engelske historikere. Davies gør det, da han mener, at skotske historikere brugte deres historier som modsvar til Geoffreys historie om englænderne.²⁵ Mitchell gør derimod brug af Gerald af Wales for at vise det syn, der skabte den Irish-ness, hun har fokuseret på i sin artikel.²⁶ Det virker derfor svært for moderne historikere, der arbejder med emnet engelsk middelalder litteratur og historie, at undgå brugen af britiske kilder. Yderligere er det nødvendigt for forskerne at have for øje, hvilket syn der var på de forskellige folkeslag i middelalderlitteraturen.

²⁴ Davies, 1990, s. ix

²⁵ Davies, 2021, s. 156

²⁶ Mitchell, 2011, s. 11

Metode

I det følgende afsnit vil specialets metode blive præsenteret og redegjort. Yderligere vil det blive specificeret, hvorfor denne metode er foretrukket over andre metoder. Det skal ses i sammenhæng med den stillede problemstilling.

Diskussion af udvalgte emner

For at kunne analysere måden hvorpå, jeg påstår, at Gerald af Wales og Geoffrey af Monmouth danner eller forstår en nationalidentitet, vil jeg diskutere indholdet af de udvalgte værker. Grunden til, at denne metode bliver valgt, skyldes muligheden for at forstå værkerne ud fra deres samtid. Det er derfor muligt at kunne skabe en forståelse af forfatternes egne holdninger. Jeg forstår metoden som en måde, hvorpå værkerne bliver set som en fælles beskrivelse af forfatternes syn på verden. Det betyder, at der i Gerald's tilfælde vil blive forstået en sammenhæng mellem alle hans værker og indholdet i dem. Metoden er altså valgt for at kunne skabe en bredere forståelse af forfatternes holdninger, på baggrund af flere værkers sammenhæng og en diskussion af indholdet.

Måden hvorpå denne proces vil foregå, afhænger af forfatterne. Jeg har kun valgt et værk af Geoffrey og derfor vil denne bidrage med den samlede forståelse af hans verden. Gerald derimod vil have lidt flere værker, der vil kunne danne grundlag for den forståelse af verden, der ses i dem. Disse to separate forståelser vil blive sat op imod hinanden og diskuteret ind i en større kontekst. For at kunne få den samlede forståelse og dermed kunne svare på problemformuleringen vil diskussionen blive delt op i emner. På denne måde vil der være muligt at lave en mere præcis diskussion og analyse af samme uden, at jeg gentager mig selv ift. diskussionerne. Til at hjælpe med at få en forståelse af forfatternes verdenssyn og besvarelsen af problemformuleringen vil diskussionen også indeholde holdninger fra den nuværende forskning. Diskussionen vil derfor være på baggrund af min forståelse af værkerne, men vil blive støttet op af den nuværende forskning for at kunne skabe en bredere forståelse. Det vil både ske ift. den kontekst moderne forskning har, men også den kontekst den tidligere forskning har haft. For at gøre det så tro mod Gerald og Geoffreys værker vil der flere gange blive henvist til de latinske versioner af deres værker. Disse vil flere gange blive sammenlignet med tekster fra romerske forfattere. Både i tilfældet, hvor der kun arbejdes med Gerald og Geoffreys tekst samt tilfældet hvor der arbejdes med en kombination af deres tekster i sammenhæng med de romerske tekster, vil oversættelsen være fra den engelske udgave af Gerald og Geoffreys værker.

Grunden til at diskussionsmetoden er foretrukket over andre metoder, skal findes i den tidligere præsenterede evne til at højne forståelsen af forfatterens samtid gennem deres værker. Den er derfor at foretrække ift. andre metoder eller teorier. En anden mulig metode kunne være inddragelse af perspektiver fra oversættelsesteori. Det skyldes at værkerne oprindeligt er skrevet på latin. De er efterfølgende blevet oversat ud fra delvise tekster fundet i Europa. Det er derfor ikke et helt værk, der er blevet oversat, men mange små brudstykker af samme tekst. På denne måde har det været muligt at opnå en samlet oversættelse. Yderligere kan det give et indblik i baggrunden for oversættelsen ift. formålet med denne.²⁷ Jeg har valgt ikke at gøre brug af oversættelsesteori, fordi den ikke ville kunne gavne i hele opgaven. Teorien ville kunne give anderledes og spændende perspektiver i enkelte afsnit af analysen, men idet den ikke ville kunne gavne analysen som helhed, er den fravalgt. Diskussion kan derfor komme med en mere umiddelbar forståelse af forfatterens valg, end f.eks. oversættelsesteori kan, idet det kan bruges i hele analysen.

²⁷ Wæraas & Nielsen, 2016, s. 237-238

Udvalgt persongalleri og deres værker

I det følgende afsnit vil de centrale forfattere blive præsenteret. Deres baggrund samt vigtige hændelser i deres liv vil blive præsenteret. Samtidig vil de centrale kilder blive præsenteret. Grunden til at de kaldes centrale er, at problemstillingen menes bedst besvaret ved brugen af disse. Yderligere kilder vil også blive brugt, men de vil sjældent blive brugt som andet end sammenligningsgrundlag for de udvalgte kilder, derfor vil de ikke blive introduceret her, men idet de bliver brugt første gang. Det skyldes at de i stedet vil blive introduceret idet de bliver brugt første gang.

Gerald af Wales

Geraldus Cambrensis, Gerald de Barry eller Gerald af Wales som han vil blive kaldt i resten af specialet, blev født i Manorbier, Pembrokeshire c. 1146. Manorbier og Pembrokeshire er lokaliseret i det sydvestlige Wales. Gerald's far, William de Barry, kom af de Barry slægten, som havde været en aktiv del af den normanniske erobring af syd og sydvest Wales. Gerald's mor, Angharrad, var oldebarn af Rhys ap Tewdyr, en konge af området Deheubarth, i det sydlige Wales.²⁸ Angharrad's mormor var Nest. Nest var ikke kun mor til Angharrad's far, men også mor til Henry FitzHenry, der tænkes at være barn af Nest og kong Henry 1.²⁹ Gerald havde derfor familiære forbindelser til både walisisk og engelsk kongeligt blod.

Gerald havde to brødre, Phillip de Barry og Robert de Barry.³⁰ Han havde ifølge J. C. Davies en tredje bror, Walter.³¹ Yderligere er der nogen, der mener, at han havde mindst en søster.³² Gerald var anderledes end sine brødre. Han var født til at være i et gejstlig erhverv.³³ Hans brødre tog derimod i krig i Irland.³⁴ Gerald's tidlige undervisning stod hans onkel og onkels assistenter for. Hans onkel, David FitzGerald, var biskop af St. Davids (c. 1148-1176).³⁵ Gerald var efter den tidlige undervisning elev ved St. Peter i Gloucester, hvorefter han tog til Paris og fortsatte sine studier på et højere niveau.³⁶ Han blev i 1174 udnævnt af ærkebiskoppen Richard af Canterbury, til at udføre arbejde for St. Davids. Dette arbejde bestod i at indsamle den manglende tiende, der var på uld og ost i området omkring St. Davids. Jobbet gjorde, at

²⁸ Davies, 1947, s. 86

²⁹ Bartlett, 2013, s. 30

³⁰ Bartlett, 2013, s. 30

³¹ Davies, 1947, s. 88; Thorpe, 1978, s. 10

³² Thorpe, 1978, s. 10

³³ Davies, 1947, s. 88-89

³⁴ Scott & Martin, 1978, s. 33-34

³⁵ Scott & Martin, 1978, s. xii; Davies, 1947, s. 88

³⁶ Scott & Martin, 1978, s. xiii

han faldt i unåde hos både kronen og andre adelsmænd i området.³⁷ Han blev af sin onkel udnævnt til at være ærkedekan af Brecon i tiden mellem 1174 og 1176.³⁸ I 1176 var han en af kandidaterne til at blive den nye biskop af St. Davids, efter hans onkels død. Geraldts forbindelser til området i Wales, hans erfaring ift. det administrative i kirken og hans uddannelse gjorde ham til en oplagt kandidat. Det var dog disse kvaliteter, der gjorde at han ikke blev valgt. Kong Henry 2. mente, at det ville være for risikabelt at have en person, der var så tæt forbundet med det vestlige Wales til at være biskop af St. Davids. Yderligere skyldes det FitzGeraldernes fortsat stigende magt i Irland i form af deres deltagelse i invasionen af samme. Det endte dog med at blive munken Peter de Leia, der blev biskop af St. Davids.³⁹ Dette gik dog ikke Gerald meget på, da han allerede havde tilbagetrukket sin nominering. Ønsket om at blive biskop kom først senere i hans liv.⁴⁰

Gerald tog tilbage til Paris for at studere efter, at han ikke blev biskop, hvor han var indtil 1179-1180. Da han vendte tilbage til Wales, var han vikar for Peter de Leia, men han stoppede i den rolle efter tre år, i 1183, grundet en konflikt med de Leia. Han valgte efterfølgende at tage på sin første tur til Irland med sin bror Philip de Barry, hvilket er en af turene, der er grundlaget for hans værker *Topographia Hibernica* og *Expugnatio Hibernica*.⁴¹

The Topography of Ireland

The *Topography of Ireland* er skrevet i 1187 af Gerald af Wales. Det originale latinske navn for værket er *Topographia Hibernica*, men jeg har valgt at bruge det engelske navn. Værket er oversat af John O'Meara. Det er hans navn, der vil blive brugt i henvisningerne til den oversatte udgave af værket. Til den latinske version vil der blive henvist til J. F. Dimock. I dette værk forsøger Gerald, ifølge ham selv, at give en præsentation af de mange karakteristika af Irland og de fænomener, der eksisterede på øen. Det er ifølge ham selv første gang nogen har givet en så sand gennemgang af Irland.⁴² Bogen er delt op i tre dele. Den første del har til formål at arbejde med positionen af Irland og øens situation. Den anden del fokuserer på det magiske og vidunderlige i Irland. Den tredje og sidste del forsøger at præsentere irerne og deres historie.⁴³

³⁷ Scott & Martin, 1978, s. xiii; Davies, 1947, s. 90

³⁸ Davies, 1947, s. 91

³⁹ Scott & Martin, 1978, s. xiv

⁴⁰ Davies, 1947, s. 97; Scott & Martin, 1978, s. xiv

⁴¹ Scott & Martin, 1978, s. xiv

⁴² Scott & Martin, 1978, s. 3-7

⁴³ O'Meara, 1982, s. 23-27

Værket omhandler altså alt, hvad Gerald har fundet vigtigt i sin fortælling om Irland. Dette gælder alt lige fra søerne på øen til de møller, kvinder ikke må gå ind i.⁴⁴

The Conquest of Ireland

Det originale latinske navn for værket er *Expugnatio Hibernica*. Jeg vælger dog at gøre brug af det engelsk oversatte navn, hvilket er *The Conquest of Ireland*. Den er færdiggjort c. 1189, men menes påbegyndt efter Gerald's første rejse til Irland i 1183.⁴⁵ Den er oversat af A. B. Scott og F. X. Martin. Når der henvises til den oversatte version af værket, vil jeg gøre brug af disse navne. Dette er også inklusiv den latinske version. Det skyldes at hver anden side i værket er latin og hver anden er engelsk. Værket skal ifølge ham selv ses som en beskrivelse af samtidens gerninger i Irland. Værket skal derfor forstås som en slags forlængelse af *The Topography of Ireland*.⁴⁶ Ligesom *The Topography of Ireland*, så er *The Conquest of Ireland* delt op i tre dele. Forskellen på værkerne er dog, at han her skriver om det samme emne i alle tre bøger, men i de andre værker beskriver han et nyt tema for hver bog.⁴⁷ Indtrykket er, at baggrunden for opdelingen også er anderledes i værket. Han var selv af den holdning, at han har haft for travlt til at skrive værket færdigt og derfor var stoppet med at skrive på værket efter bog et. Til dette skriver han: "But since my time has been much taken up with essential businees of every sort concerning the cross of Christ, I have been unable to devote any leisure time to study. And yet once it was begun I could not bear to leave this work half-finished."⁴⁸ Han giver derfor udtryk for, at han ikke har haft tid til at skrive mere på den, og derfor er den delt op af denne grund. Det indikerer at Gerald på det tidspunkt var en travl herre, men stadig dedikeret til sit håndværk. Opdelingen er derfor ikke skabt for at arbejde med emner, men fordi han ikke selv mente han havde tid til at skrive alt på en gang.

The Journey Through Wales

Det latinske navn for værket er *Itinarium Kambriæ*. Jeg har dog valgt at gøre brug af det engelske navn for værket, *The Journey Through Wales*. Det er det tredje værk skrevet af Gerald, hvilket blev skrevet i 1188. Værket er oversat af Lewis Thorpe og er udgivet i samme bog som *The Description Thorough Wales*. Når der henvises til den oversatte version af et af disse værker,

⁴⁴ O'Meara, 1982, s. 37 og 90

⁴⁵ Scott & Martin, 1978, s. xii-xiv

⁴⁶ Scott & Martin, 1978, s. 3

⁴⁷ Scott & Martin, 1978, s. 11-19

⁴⁸ Scott & Martin, 1978, s. 133

vil det derfor være Thorpe, der henvises til. Når der henvises til de latinske versioner, vil der blive henvist til J. F. Dimock. Værket er skrevet i dagbogsform og fortæller om hans rejse rundt i hele Wales med ærkebiskoppen af Canterbury, Baldwin.⁴⁹ Værket består af to dele i form af bog 1 og bog 2. Bog 1 handler om ruten og rejsen indtil St. Davids. Bog 2 omhandler den efterfølgende rejse og en beskrivelse af ærkebiskoppen.⁵⁰ Værket er en del af, hvad Gerald selv kalder hans *lesser works*, hvilket inkluderer alle de udvalgte af hans værker.⁵¹

The Description of Wales

The Description of Wales er skrevet i 1193-1194. Det latinske navn for værket er *Descriptio Kambriæ*, men jeg har valgt at gøre brug af det engelske navn. Heri fortæller Gerald om det walisiske folk og hvordan det skal herskes og præsenterer alle de små finurligheder, der er i Wales.⁵² Ligesom hans andre værker er *The Description of Wales* delt op i separate bøger. I denne er der dog kun to bøger. Bog 1 omhandler alt det positive ved Wales. Bog 2 omhandler derimod om alt det negative ved Wales. Ligesom de irske værker så har de walisiske værker også en relation til hinanden. Det ene værk fortæller om oplevelser Gerald har haft i landet, og den anden giver mere overfladisk information. De beskriver derfor lande, Gerald tidligere har oplevet. Ligesom i de andre værker beskriver Gerald dette som et af hans mindre værker, men han har dog brugt lang tid på at lave dem.⁵³

Geoffrey af Monmouth

Galfridus Monemutensis eller Geoffrey af Monmouth, som han vil blive kaldt fremover, er ifølge J. S. P. Tatlock en central del af den britiske historie.⁵⁴ Geoffrey var ikke glad for at fortælle om sig selv, og derfor er der ikke meget viden om ham. Det vides dog, at der er en forbindelse til Monmouth, idet han kalder sig selv for Monemutensis. Det kan derfor tænkes, at han er blevet født, eller at han har brugt sine første leveår, i Monmouth. Han blev født c. 1100. Det bygger man på, hvornår han først optrådte i Oxford. Det skete i 1129 efter han havde taget sin uddannelse. Samtidig har forskere fundet beviser for, at han var en del af St. George

⁴⁹ Thorpe, 1978, s. 24

⁵⁰ Thorpe, 1978, s. 71-72

⁵¹ Thorpe, 1978, s. 70

⁵² Thorpe, 1978, s. 271

⁵³ Thorpe, 1978, s. 46-50

⁵⁴ Tatlock, 1938, s. 695-696

kirken i Oxford fra 1129-1151. Her var han kendt som Geoffrey Arthur, hvilket tænkes som værende hans kaldenavn.⁵⁵

Han blev i 1151 valgt som biskop af St. Asaph i det nordøstlige Wales. Han blev dog biskop før, han var præst, og derfor blev han i 1152 præst kun otte dage forinden, han blev biskop. Den sidste gang Geoffrey er nævnt er i 1153, og derfor kan det tænkes at han er død ikke lang tid efter. Der er en akademisk diskussion vedrørende hans gejstlige karriere. Antonia Gransden og Tatlock mener, at hans værker udstråler sekulære interesser og ingen interesse i religion og mirakler.⁵⁶ En anden forsker ved navn Barry Lewis mener dog, at Geoffrey var meget interesseret i det gejstlige.⁵⁷ Der er altså en tvivl om, hvorvidt hans virke og værker har haft indflydelse på hinanden.

Han menes at have været af bretonsk afstamning. Forskere mener, at beviserne for dette er at finde i hans navn og hjemstavn. Bretonerne havde siden 1086 haft kontrollen af Monmouth. Derfor kan det tænkes, at han derfor via sin mulige hjemstavn var bretoner. Et andet argument er ligeledes at finde i hans navn. Joshua Smith mener, at Geoffrey skulle være et kontinentalt navn, som ikke blev brugt meget i Wales. Yderligere er det ofte bretonerne, der omtales godt i hans hovedværk. Slutteligt er valget af ham som biskop af et walisisk bispeddømme det sidste argument for at han var bretoner. Begrundelsen for hans udnævnelse til biskop var hans tilknytning til området. Hvor Gerald blev valgt fra grundet sin tilknytning til Wales, blev Geoffrey tilvalgt. Det tænkes ikke at man ville have valgt en waliser til bispeddømmet, idet dette bispeddømme blev skabt som modvægt til det gamle bispeddømme i Bangor. Det er altså ud fra disse argumenter at forskere mener, at Geoffrey var af bretonsk blod.⁵⁸ Jeg tænker dog, at det er mere realistisk, at Geoffrey har været af engelsk afstamning. Det kan sagtens være, at han har et kontinentalt navn og længere tilbage er af bretonsk blod, men det argument mener jeg ikke holder vand. Det skyldes at Geoffrey boede i grænselandet mellem Wales og det nuværende England. Yderligere argumenterer folk som John Gillingham for, at Geoffrey forsøgte at ændre på den negative opfattelse af englænderne, der var blandt nogle af samtidens forfattere.⁵⁹ Han kan derfor godt have haft familiære forbindelser til bretonerne, men han var, i min optik, en blanding af waliser og englænder.

⁵⁵ Smith, 2020, s. 6-10

⁵⁶ Lewis, 2020, s. 397

⁵⁷ Smith, 2020, s. 10-11

⁵⁸ Smith, 2020, s. 11-12

⁵⁹ Thomas, 2020, s. 107

The History of the Kings of Britain

The *History of the Kings of Britain* er skrevet af Geoffrey af Monmouth c. 1136.⁶⁰ Det præcise årstal er svært at præcisere, men det menes, at det har været mellem 1130 og 1139, at bogen blev færdiggjort.⁶¹ Den er oversat af Lewis Thorpe, hvilket også er hvem der vil blive henvist til, når den oversatte version refereres. Når den latinske version bliver brugt, vil det dog være henvist til Geoffrey. Der er blandt forskere uenighed vedrørende det originale latinske navn på værket. Det har længe været kaldt *Historia Regum Britanniae*, men der er fundet beviser for, at Geoffrey selv kaldte værket *De gestis Britonum*. Jeg har derfor valgt at gøre brug af det navn når der henvises til værket. Det vil primært være i form af forkortelsen *DGB*. Det skyldes, at det vil være mest korrekt, og at det også er sådan værket bliver omtalt i flere af de brugte artikler vedrørende værket. Der er grundet navnet uenighed om, hvad det egentlige fokus for værket er. Der argumenteres for, at værket er et af de vigtigste i europæisk middelalder. I værket forsøger Geoffrey at præsentere de mangler, der tidligere har været i engelsk historie. Måden det sker på er, at han forsøgte at gengive historien for valget af øen af de første tilflyttere, samt hvem disse var. Geoffrey placerede senere englænderne på samme niveau som romerne og grækerne. Han gjorde altså englænderne til nogle aktive figurer i klassisk historie.⁶²

⁶⁰ Thorpe, 1966, s. 9

⁶¹ Smith, 2020, s. 1-2; Tatlock, 1938, s. 698

⁶² Smith, 2020, s. 2

Skrivestilen i middelalderens England

I de kommende afsnit vil den litterære tradition i middelalderens England blive præsenteret. Her vil der specifikt blive sat fokus på tiden mellem Bede og Gerald. Der vil være et fokus på de skrivetraditioner og grene indenfor disse, der var på denne tid. Hertil vil det blive forklaret, hvilken skrivestil kendte forfattere som f.eks. Henry af Huntingdon og William af Malmesbury gjorde brug af. Der vil yderligere blive forklaret, hvem der har hørt til hvilke grene, og hvordan skrivestilen var i disse. Det vil også blive forklaret, hvorfor de forskellige skrivestile opstod. Slutteligt vil det blive præsenteret, hvilken skrivestil jeg mener var den dominerende på Gerald og Geoffreys tid, samt hvilken de to forfattere gjorde brug af.

Den engelske litterære tradition fra Bede til Gerald af Wales

Den måde, hvorpå de kristne i Europa forsøgte at finde deres plads i den globale historie, var ved at tage udgangspunkt i Noas tre sønner. Det var via forskellen på disse sønner, at man kunne forklare forskellen på diverse folkeslag i de første 500-600 år e.v.t. Yderligere var de forskelle, som man kunne forklare taget fra biblen. Eksempelvis har der altid været et udvalgt folk, der var bedre end alle andre. Det var denne identitet, som mange forfattere mener deres folkeslag var en del af.⁶³

De folkeslag som af kristne blev kaldt barbarer, begyndte også selv at nedskrive deres folks historie. Denne form for nationalisme eller selvforståelse gjorde, at forfatterne ikke behøvede at underkaste sig de kristne romere for at opnå den frelse som kristne havde patent på. En af de barbarer, set med romerske briller, der skrev sit folks historie var Bede⁶⁴. Han var en barbar ifølge den romersk-antikke forståelse som Ole Høiris præsenterer, men gjorde stadig sit for at opnå frelse og gøre folket kristent i historisk sammenhæng.⁶⁵ I sine værker præsenterer han verden og den britiske historie gennem en bibelsk forståelse.⁶⁶ Det blev yderligere gjort ved at skrive på latin, hvilket var det internationale sprog for kirken. Derfor var det samtidig kristne og gejstlige, der havde mulighed for at læse om det kristne britiske folk. Det var primært dette segment, der ifølge Bella Millet, kunne læse og skrive.⁶⁷ Jeg er af den holdning, at det

⁶³ Høiris, 2006, s. 145

⁶⁴ En af de mest indflydelsesrige latinske forfattere i England. Blev født i området omkring Newcastle-upon-Tyne og levede fra c. 673-735. Han var tilknyttet klosteret Wearmouth-Jarrow, men forblev boende i området omkring Newcastle-upon-Tyne. (Lapidge, 2013b, s. 60-62)

⁶⁵ Høiris, 2006, s. 163

⁶⁶ Giles, 1843, s. 23-33

⁶⁷ Millet, 2010, s. 221

netop var kirkens folk, som Bede forsøgte at skrive til. Det skyldes, at hele hans forord til *The Ecclesiastical History of the English People* er fyldt med henvisninger til gejstlige individer og tak til samme. Det var ikke grundet deres latinkundskaber, at Bede skrev til dette segment, men fordi han havde fokus på at have samlet historier fra den tid hvor England bliver kristen.⁶⁸

De engelske latinkundskaber kan ifølge A. Campbell deles op i to perioder. Perioden før Alfred den store, konge af Wessex fra 871-899, og perioden efter selv samme konge. I den anden periode og frem til Gerald's tid, var der to primære skrivestile indenfor engelsk middelalderlitteratur. De bliver kaldt *klassisk latinsk* og *hermeneutisk latinsk* af Campbell og M. Lapidge.⁶⁹ Den ene blev skabt ud fra Bedes værker og den anden ud fra Aldhelms^{70,71} Der vil altid kunne findes afbræk fra traditionerne, selvom det tydeligt følger den ene eller den anden. På den måde er det, ifølge Campbell, en simplificering af den litterære kultur i det Angelsaksiske og Normanniske England.⁷² Grunden til at der opstod to skrivestile uafhængigt af hinanden skyldes, ifølge Lapidge, kristendommens indvirkning på englænderne. De var, ifølge ham, et af de første, hvis ikke det første, folk der skulle lære latin som andetsprog uden, det blev snakket i landet. Det var derfor op til den enkelte forfatter og skribent at tillære sig og bruge sproget, som de mente bedst og mest korrekt.⁷³ Den store forskel på hvorfor Bede og Aldhelm startede hver deres skrivestil kan findes i deres holdning til sproget. Lapidge argumenterer for, at Bede havde en klar holdning og viden om forskellen på, hvordan man var poetisk eller upoetisk i sin tekst. Modsat argumenterer han for, at Aldhelm udelukkende var interesseret i anderledes sprogformer og derfor var ligeglad med denne forskel. Det handlede altså for Aldhelm om at lege med sproget, hvorimod det vigtige for Bede var at bruge sproget smart og godt.⁷⁴

Den stilistiske skriveart, Bede gjorde brug af, bliver kaldt den klassiske latinske.⁷⁵ Stilarten startede ud som et forsøg for de enkelte forfattere at sætte deres eget præg på teksten ved at gøre brug af egne specifikke særheder.⁷⁶ Forfatterne der gjorde brug af denne skrivestil kunne derfor afspejle deres person i teksten. R. Love mener, at grunden til at Bede var inspireret af den klassiske latinske stilart, kan findes i hans kristelige baggrund. Bede var en del af

⁶⁸ Giles, 1843, s. 23-29

⁶⁹ Campbell, 1962, s. xlv; Lapidge, 1993, s. 105

⁷⁰ Ca. 640 – ca. 710. Han var abbed af Malmesbury fra c. 675-706 og biskop af Sherborne fra 706-710. Han var samtidig en prins gennem hans far Centwine, der var konge af Wessex. Han er også anerkendt som en af de vigtigste litterære figurer i angelsaksisk historie grundet hans stilart. (Lapidge, 2013a, s. 27-29)

⁷¹ Campbell, 1962, s. xlv

⁷² Campbell, 1962, s. xlv

⁷³ Lapidge, 2005, s. 322

⁷⁴ Lapidge, 2005, s. 329

⁷⁵ Winterbottom, 1977, s. 39

⁷⁶ Orchard, 2013, s. 387

klosteret i Wearmouth-Jarrow, hvori der var en stor samling bøger i dets bibliotek, hvorfor det kan tænkes, at han lærte latin ud fra romerske tekster. På den baggrund er det muligt, at den klassiske stilart var grundet hans tid i klosteret.⁷⁷ Sharon M. Rowley giver udtryk for, at Bedes værker og det latin han gjorde brug af, var et af grundlagene for, at Latin kunne blive *Lingua Franca*⁷⁸ i løbet af middelalderen.⁷⁹ Bede var altså en aktiv del af udbredelsen af Latin og den almene brug af sproget, hvilket indikerer, at hans værk spredte sig længere end den gejstlige klasse.

Videreførelsen af hans stilart er grundet hans egne elever, eksempelvis Egbert of York⁸⁰, der viderebragte og gjorde hans værker samt stilart populær. Yderligere var det hans elevs elev, Alcuin of York⁸¹, der bragte hans værker til karolingerne og derfra videre til resten af det europæiske kontinent. Herfra vendte værkerne senere retur til England. Beviset for hans vigtighed i den engelske litterære verden kan ses i de mange oversættelser, der opstod i hans og elevernes samtid. Yderligere kunne det ses i de mange breve, hvori der ønskes flere oversættelser af hans værker.⁸² Bedes stilart vendte tilbage til England under kong Alfreds styre. Alfred hentede en række lærde til sit kongerige, hvoraf to af disse var fra det europæiske kontinent. De var endvidere en del af den Karolingiske Reform⁸³ som, Rowley mener, medførte en kraftig tilbagevenden af Bedes værker og hans lærdom.⁸⁴ Rowley argumenter altså for, at Bede havde en stor indflydelse, ikke bare på litteraturen, men også på den videns- og kirkekultur, der opstod efter hans død.⁸⁵

T. A. Bredehofte argumenter for, at stilarten indeholder en gotisk inspiration. Denne inspiration er specielt gældende for krønikeskrivere som William af Malmesbury⁸⁶ og Henry

⁷⁷ Love, 2010, s. 43-46

⁷⁸ En betegnelse for et sprog, hvori kommunikationen foregår grupper imellem, der ikke har et fællessprog. Denne kommunikation kan derfor foregå både mundtligt, men også skriftligt. Eksempler er Latin i Middelalderen, Swahili i Vestafrika og Fransk i Europa i det 18. og 19. århundrede. (McArthur & McArthur, 1992, s. 605-606)

⁷⁹ Rowley, 2010, s. 220

⁸⁰ Egbert af York død c. 766 var ærkebiskop af York fra 735 til sin død og Cuthbert ukendt. (Rowley, 2010, s. 216)

⁸¹ Alcuin af York c. 735-804 var en elev af Egbert af York. Han blev inviteret til Karolingerriget af Karl den Store og var en af hans vigtigste rådgivere. Han blev senere abbed i Tours. (Garrison, 2013, s. 26-27)

⁸² Rowley, 2010, s. 216-217

⁸³ En reform udført med deltagelse af Alcuin af York, hvori uddannelse blev sat i system og hvorved der skulle dannes et royalt bibliotek. Samtidig blev der udviklet en bestemt skriveform, der blev konstant og derfor uændret bøgerne imellem. (de Hamel, 2013, s. 62-63way)

⁸⁴ Rowley, 2010, s. 217-219

⁸⁵ Rowley, 2010, s. 228

⁸⁶ Engelsk historiker død c. 1143. Han var en af de vigtigste britiske historikere siden Bede. Var en af de historikere der skrev historien mellem Bedes død og hans egen samtid. Han var derfor med til at danne den engelske selvforståelse. Han var yderligere også en af de store forfattere blandt den Benediktinske Orden. (Thomson, 2013, s. 497-498)

af Huntingdon⁸⁷, der videreudvikler denne stilart.⁸⁸ Denne udvikling faldt sammen med en udvikling af bogkulturen samt opblomstringen af den almene litterære kultur. Det er denne udvikling, der af Bredehofte bliver kaldt for den gotiske kultur. Udviklingen falder sammen med at gotiske opfindelser vinder indpas i samfundet, samt at tidligere arkitektur bliver mere synligt forskønnet med gotiske linjer.⁸⁹ Det er også herfra inspirationen fra Bede kommer til udtryk, da bl.a. William af Malmesbury viser stor anerkendelse af Bede og Bedes værker, hvilket kan ses i hans hyppige brug af dette.⁹⁰ Yderligere bygger han meget af sit hovedværk, på Bedes værk *Ecclesiastical History of the English People*.⁹¹ Grunden til hvorfor William viderebygger på Bedes skrivestil kan, ifølge Ward, muligvis findes i hans position ift. Bede. William så sig selv som Bedes efterfølger og anerkendte samtidig, hvor meget han stod i gæld til Bede.⁹²

Den anden stilart, der var den hermeneutisk latinske. Hovedaktøren indenfor denne stilart var Aldhelm. Med hermeneutisk skal der forstås en stilart, der er mystisk. Lapidge forsøger at forklare den som følgende: ”whose most striking feature is the ostentatious parade of unusual, often very arcane and apparently learned vocabulary.”⁹³ Det er altså en pralende præsentation af et mystisk, anderledes og lært vokabularium. Michael Winterbottom fortæller, at det dog ikke skal være forvirrende trods denne mystik.⁹⁴ Orchard argumenterer, at den stilart som Aldhelm står bag, har haft det formål at være godt at lytte til, hvorimod det ikke var behageligt at læse.⁹⁵ Hermeneutikken blev ikke kun udbredt i England, men den blev også udbredt i resten af Europa. En af grundene til at udbredelsen fandt sted i England var, at mange af lederne af den benediktinske religiøse reform⁹⁶ adopterede og gjorde brug af denne stilart.⁹⁷ En af de store engelske forfattere fra denne tid var Ælfric of Eynsham (c. 950-1010), der blev undervist i stilarten. Han var derfor en af de personer, der videreførte og arbejdede med stilarten. Yderligere havde Ælfric selv elever, der gjorde brug af stilarten i det 11. århundrede.⁹⁸ Det skal dog pointeres, at der stadig var medlemmer af den benediktinske religiøse orden, der gjorde brug

⁸⁷ Ca. 1088-1157. Søn af Nicholas of Huntingdon, der var ærkediakon fra ca. 1092-1110, hvorved Henry overtog positionen. Han var en af de mere populære forfattere i hans samtid og hans hovedværk *Historia Anglorum* bygger meget af sin validitet på referencer til Bedes værk *Historia Ecclesiastica*. (Greenway, 2013, s. 237-238)

⁸⁸ Bredehofte, 2010, s. 356-357

⁸⁹ Bredehofte, 2010, s. 353-354

⁹⁰ Thomson, 2005 s. 383

⁹¹ Bredehofte, 2010, s. 355; Mynors, Thomson & Winterbottom, 1998, s. 43, 79, 83-87; Rowley, 2010, s. 217

⁹² Ward, 2017, s. 175

⁹³ Lapidge, 1993, s. 105

⁹⁴ Winterbottom, 1977, s. 40

⁹⁵ Orchard, 2013, s. 387

⁹⁶ De mest nævneværdige vil være Oda of Canterbury død c. 958, Æthelwold of Winchester c. 905-984, Oswald of Worcester død c. 992 og Dunstan of Canterbury c. 909-988. (Lapidge, 1975, s. 73)

⁹⁷ Orchard, 2013, s. 387-388

⁹⁸ Godden, 2013, s. 10-11

af den klassiske stilart. Et eksempel hertil var William af Malmesbury.⁹⁹ Jeg vælger dog at bruge af den benediktinske orden som omdrejningspunktet for udviklingen. Det skyldes, at det var flere af de vigtige personer i denne orden, der gjorde brug af den Hermeneutiske stilart. Der var samtidig, uafhængig af undervisningen af stilarten, forfattere der gjorde brug af den. En af disse var Æthelweard (d. c. 998). Han var en *ealdorman*¹⁰⁰ og var derfor ikke tilknyttet kirken på samme måde som tidligere nævnte forfattere.¹⁰¹ Det kommer derfor til udtryk at mange angelsaksiske tekster fra denne tid har fundet inspiration i denne stilart, og den ikke kun var brugt af kirkens folk.¹⁰²

Forskellen på Bede og Aldhelms stilarter er altså helt simpelt, hvordan de valgte at arbejde med sproget. Grunden til denne forskel skal dog ikke udelukkende findes i, hvordan de brugte Latin, men også hvorfor. Der argumenteres for, at Aldhelm ønskede at fortælle om de samme forhold på flere forskellige måder. Det er altså en leg med sproget, der er grundlaget for den hermeneutiske stilart. Bede beskrev Aldhelm som ”sparkling in discourse.”¹⁰³ Det kan derfor argumenteres, at han respekterede Aldhelm, men ikke havde i sinde at kopiere denne livlige eller sprudlende stilart. Bede havde derimod til formål at undervise og forklare. For at det kunne lade sig gøre, skulle han derfor være gennemsigtig og ligetil i sin stilart. Yderligere argumenterer Love for, at Bedes stilart er opstået som et modsvar til Aldhelms.¹⁰⁴

I tiden efter William Erobreren og den invasion af England som han stod for, afviste forfattere Aldhelms hermeneutiske stilart. Et af eksemplerne på dette ses, idet William af Malmesbury kom med kritik af et værk af Æthelweard, hvori han beskriver, at Æthelweard er en god mand og hans arbejde ville være anerkendelsesværdig, hvis ikke hans sprog var forarge- ligt.¹⁰⁵ Måden hvorpå det kommer til udtryk, at Bedes stilart blev den dominerende, er gennem forfatterne, der skrev i denne tid. De henviser nemlig internt til hinanden eller i William af Malmesburys tilfælde direkte til Bedes værker.¹⁰⁶ På denne måde kan det ses, at de enten var inspireret af hinanden og derfor kan tænkes at have respekteret skrivearten. Med dette tænkes der, at idet William af Malmesbury havde en sådan reaktion på anden skrivestil, så kan det ligeledes udledes, at andre på hans samtid var af samme overbevisning. Det er ud af denne stilistiske tradition at de store forfattere på dette tidspunkt, herunder Gerald af Wales, gør deres

⁹⁹ Thomson, 2013, s. 498

¹⁰⁰ Skiftende beskrivelse for vigtige eller adelige mænd der agerede i kongens sted eller en lokal repræsentant for kongen. (Stafford, 2013, s. 156-157)

¹⁰¹ Miller, 2013, s. 20

¹⁰² Lapidge, 1993, s. 111

¹⁰³ Love, 2010, s. 51

¹⁰⁴ Love, 2010, s. 51-52

¹⁰⁵ Campbell, 1962, s. ix

¹⁰⁶ Bredehofte, 2010, s. 355-356

arbejde.¹⁰⁷ Gerald og andre forfattere fra hans samtid var yderligere inspireret af Bedes måde at skrive historie på og gjorde derfor også brug af opsætningen af hans værker.¹⁰⁸ De var derfor ikke kun inspirerede af hans latin, men også hvad hans latin beskrev, hvilket førte til udbredelsen af denne skrivestil og døden af den anden.

Gerald af Wales og Geoffrey af Monmouths position i den engelske litterære tradition

I de to følgende afsnit vil Gerald af Wales og Geoffrey af Monmouths position ift. den engelske litterære tradition blive præsenteret. De vil blive præsenteret i rækkefølge og derfor ikke i samme afsnit. Hertil vil det blive forklaret, hvorfor jeg har vurderet, at de hører til en af de to førnævnte litterære traditioner. Yderligere vil deres forbindelse til disse traditioner blive præsenteret.

Geoffrey af Monmouth

Det er allerede i tidligere afsnit blevet præsenteret, hvordan Henry af Huntingdon og William af Malmesbury byggede deres skrivestil på Bedes latin og hans litterære tradition. Der er dog to andre forfattere, som jeg vil argumentere for at have været lige så vigtige ift. udviklingen og udbredelsen af Bedes engelske litterære tradition. Henholdsvis Gerald af Wales og Geoffrey af Monmouth. Som tidligere præsenteret var disse forfattere nogle af de bærende litterære kræfter i traditionen. Af disse to er Geoffrey den nemmeste at sætte i kontekst med de to tidligere nævnte, da de er forfattere på samme tid.¹⁰⁹

Mange forskere har tænkt på Geoffrey som en afvigelse i historieskrivningen, idet de mener, at hans præsentation af historien var fyldt med løgne.¹¹⁰ Denne holdning kan ganske vidst være korrekt ift. indholdet af hans forfatterskab, men anderledes står det til, når fokus er på hans skrivestil. Hvis man sammenligner Geoffreys skrivestil med andre store insulære historikere, og deres forfatterskab, i hans samtid, kommer det til udtryk, at de er ens i alt fra struktur til rammerne af deres værker. Georgia Henley argumenter for, at det er tilfældet på trods af forskellig brug af kilder samt indhold og fokus.¹¹¹

¹⁰⁷ Bartlett, 2013, s. 13

¹⁰⁸ Bartlett, 2013, s. 148

¹⁰⁹ Thomson, 2013, s. 497-498; Tatlock, 1938, s. 695

¹¹⁰ Tatlock, 1938, s. 697 og Smith, 2020, s. 23

¹¹¹ Henley, 2020, s. 291

Geoffreys hovedværk DGB,¹¹² var for første gang i cirkulation samtidig med William af Malmesburys *Deeds of the English Kings* og Henry af Huntingdons *History of the English*. Det er derfor også disse, Geoffrey bliver sammenlignet med. Henley mener ikke kun, det skyldes den tid de stammer fra, eller den måde de skriver på. Det skyldes også deres dedikation af deres værker til de samme individer f.eks. Robert, Jarl af Gloucester. Samtidig argumenterer Henley også for at deres samtids læsere forstod disse forfattere som ens i deres respektive fortællinger.¹¹³

Disse forfattere havde også andet tilfælles. En af de vigtigste er deres brug af autoritative kilder. De bruger alle Bede, Gildas¹¹⁴ og *Historia Brittonum*¹¹⁵, som deres fælles referencer. Yderligere så gør Geoffrey også brug af Williams værker som kilder til sin egen fortælling.¹¹⁶ En anden ting de havde tilfælles var nogle af de fokusområder, de skrev om. De inkluderede f.eks. politiske stridigheder i deres samtid. Det skal ses på trods af at den tidsperiode Geoffrey arbejdede med var lidt længere end flere af de andre forfatters. Geoffrey mener, dog der er et stort problem med at tidligere historikere ikke har haft fokus på kongerne før Jesu fødsel, samt på kong Arthur og hans efterfølgere. Til dette skriver han:

”Whenever I have chanced to think about the history of the kings of Britain, on those occasions when I have been turning over a great many matters in my mind, it has seemed a remarkable thing to me that apart from such mention of them as Gildas and Bede had each made in a brilliant book on the subject, I have not been able to discover anything at all on the kings who lived here before the Incarnation of Christ, or indeed about Arthur and all the others who followed on after the Incarnation.”¹¹⁷

¹¹² Smith, 2020, s. 2

¹¹³ Henley, 2020, s. 291-293

¹¹⁴ Forfatter og historiker c. år 500. Han var den eneste tidligere forfatter til at beskrive de første saksiske bosættelser i England. Bedst kendt for værket *De Excidio Britanniae*. Heri beskrev han hvad der er sket for Britannien inkl. invasionen af Angelsakserne. Værket er det som Bedes historie, bygger dets beviser på. Ikke meget vides om Gildas, men historikere er dog sikre på at han var veluddannet og sofistikeret i hans skrivestil. (Lapidge, 2013c, s. 209-210 & Campbell, 2015)

¹¹⁵ Et anonymt værk der beskriver den britiske historie fra skabelsen til c. 680. Det blev lavet i c. 680. Det bliver oftest tilskrevet Nennius. Dette menes dog at være en fejl. Det skyldes at Nennius var en af dem, der senere reviderede værket og derfor skrev han det ikke selv. (Lapidge, 2013d, s. 244-245) Jeg har alligevel valgt at vedligeholde denne, idet han er en af de eneste personer man ved har arbejdet med værket. Derfor tænkes det at Gerald og Geoffrey kunne have arbejdet med hans redigering. Derfor vil Nennius og *Historia Brittonum* fremover blive nævnt i flæng eller sammenhæng.

¹¹⁶ Lambdin og Lambdin, 2007, s. 30

¹¹⁷ Thorpe, 1966, s. 51

Geoffrey er derfor overrasket over den mangel, der er på fokus af de første konger af englænderne. Til at udforske dette område og udfylde manglen på historie om emnet gør han brug af en gammel bog på britisk, som ingen andre har brugt eller kender til.¹¹⁸ Det vides ikke om Geoffrey selv har fundet på denne bog eller om den faktisk har eksisteret og bare ikke er blevet brugt ellers.¹¹⁹ Ved at gøre brug af bogen gør han sig derfor til en autoritet indenfor viden og historien om Arthur, altså det de andre forfattere ikke havde arbejdet med.¹²⁰ Denne nye skabelsesberetning om englænderne virker også vigtigere for englænderne end værkets sandhed. Eksempelvis skriver Davies, at kong Edward 1. brugte den til at legitimere retten til resten af De Britiske Øer.¹²¹ Samtidig gør Gerald også brug af den for at kunne bevise sine pointer om den britiske ret til Irland.¹²² Det kan derfor siges, at Geoffreys version af den britiske historie blev taget godt imod.

Geoffrey får derfor en vigtig plads i den historieforståelse, samt den forståelse af engelskhed, der eksisterede i samtidens England.¹²³ Han gør, ifølge Henley, at en tidligere enten ukendt eller tabt del af den britiske historie bliver rekonstrueret eller præsenteret ordentligt.¹²⁴ Han fortsætter derfor traditionen vedrørende den idé som Bede startede ud med at have, at man skulle undervise med sine tekster. Jeg vil derfor argumentere for, at det kommer til udtryk, at Geoffrey, selvom han havde et andet fokus end andre nævnte forfattere, var arvtager af Bedes skrivestil. Laura C. Lambdin og Robert T. Lambdin samt J. S. P. Tatlock mener alle, at hans værk var et af de vigtigste for den britiske historie i hans samtid.¹²⁵

Gerald af Wales

Gerald af Wales var modsat mange af de tidligere præsenterede og nævnte forfattere mere bred i sit litterære virke. Han skrev både om historie, etnografi og politisk filosofi. Ifølge Robert Bartlett kaldte han dog sig selv for historiker af Bedes skrivetradition.¹²⁶ Yderligere var han god til og glad for at skrive sig selv ind i de værker han skabte.¹²⁷ Det der taler for, at Gerald tilhørte Bedes skrivetradition er måden han selv forklarer sin måde at skrive på. Herom skriver Gerald: "It is therefore written in a plain and easy style, and needs to be made simple, with the

¹¹⁸ Tatlock, 1938, s. 696-697; Henley, 2020, s. 295

¹¹⁹ Thorpe, 1966, s. 14-19

¹²⁰ Henley, 2020, s. 295

¹²¹ Davies, 2021, s. 153

¹²² O'Meara, 1982, s. 99-100

¹²³ Tatlock, 1938, s. 697-698

¹²⁴ Henley, 2020, s. 295

¹²⁵ Lambdin og Lambdin, 2007, s. 34; Tatlock, 1938, s. 695

¹²⁶ Bartlett, 2013, s. 13

¹²⁷ O'Meara, 1982, s. 50, 72 & 75-76

sole purpose of being understood.”¹²⁸ Yderligere skriver han: ”Besides, in every literary endeavour, my Muse has deliberately chosen a popular style of writing [...] which is, nevertheless decked out with ornaments that are peculiarly mine.”¹²⁹ Gerald efterlever derfor det som Bede vurderede som vigtigst. Man skal lære noget af en tekst og den skal være lige til. Yderligere var der en lille del af forfatteren i alle teksterne, hvilket også er tilfældet her. Derfor vil jeg mene, at Gerald passer ind i beskrivelsen af den skrivetradition.

Gerald skrev ikke historie, som vi tænker på det i dag. Hans historieskrivning har mange fejl og mangler, hvis det altså er ud fra nutidens øjne, vi ser værkerne. Gabrielle Spiegel forklarer hans skrivestil som følgende:

”[...] low level of literary achievement, approaching at times narrative unintelligibility; a weak notion of historical evidence; lack of sense of anachronism; propagandistic intentions; substitution of symbolic interpretation for causal analysis; and vulnerability to invasion by fiction, forgery, myth, and miracle, not to mention genuine demons”¹³⁰

Det ses derfor, at moderne historieskrivning slet ikke ville have tilladt et sådan værk anerkendelse. Jeg vil argumentere for, at skrivestilen og historieskrivningen var anderledes i Geraldts samtid grundet de krav, der blev stillet til forfatterne vedrørende historie. Her er der specifikt tænkt på Bedes tidligere præsenterede tanker om, at historie blot skal undervise og forklare. Historie skal derfor ikke være poetisk eller smuk, men blot informerende. Det er netop her problemet kan opstå med moderne forskning. Hvis Geraldts værker ikke bliver forstået ud fra hans samtid, men ud fra moderne forståelser vil der altid opstå fejl og mangler. Både Gerald og Bede nævner, at historie kun tillader sandheden.¹³¹ Derfor kan det tænkes, at en fortælling som Geraldts, lettere vil blive accepteret end tilfældet ville være i dag.

Geraldts skrivetradition var dog ikke helt lig Bedes. Han brugte ifølge Bartlett også skrivestilen fra den encyklopædiske skrivetradition¹³² til at opfylde de krav, han havde til egne værker.¹³³ Derfor vil jeg argumentere for, at værkerne skal ses som en kombination af to forskellige måder at skrive på. Gerald henviser til Gildas som en model for ham i hans skabelse

¹²⁸ Scott & Martin, 1978, s. 3

¹²⁹ Scott & Martin, 1978, s. 3

¹³⁰ Spiegel, 1997 s. 100

¹³¹ Giles, 1843, s. 29; O’Meara, 1982, s. 109-110

¹³² I det 13. århundrede var den encyklopædiske tradition fast inventar. Disse værker indeholdt alt fra botanik, zoologi til psykologi. Fokus var derfor på hele den kendte verden og ikke kun afgrænsede områder. Værkerne gjorde også brug af den kristne tankegang som kunne ses hos historikerne, men den bevægede sig også udover dette. (Høiris, 2006, s. 169-170)

¹³³ Bartlett, 2013, s. 148-149

af sine værker.¹³⁴ Gerald forklarer faktisk at han mener at Gildas er den eneste britiske forfatter, der er nogen værdi i at kopiere.¹³⁵ Ligeledes var Gildas en af inspirationerne for Bedes måde at skrive på.¹³⁶ Jeg vil derfor argumentere for, at Gerald er inspireret af Bede på samme måde vedrørende skrivetraditionen. Det kan godt tænkes at være indlysende, idet han selv, ifølge Bartlett, havde klassificeret sig selv som bruger af den førnævnte skrivetradition. Jeg vil dog argumentere for, at det er lighederne mellem brugerne af Bedes skrivestil og Gerald, der gør udslaget ift. skrivetraditionen. Det skyldes Gerald egen behandling af sandheden, hvilket vil blive uddybet i afsnittet *Hvad er sandheden, og hvordan skabes den?*

Noget der yderligere illustrerer den ensartethed, der var mellem Gerald af Wales og forfattere som William og Geoffrey, var måden de dedikerede værkerne på. William og Geoffrey dedikerede f.eks. begge deres værker til Robert, Earl of Gloucester.¹³⁷ Gerald dedikerede sit værk *The History and Topography of Ireland* til Kong Henrik 2.¹³⁸ De kan derfor have haft et ønske om at gøre sig positivt bemærket blandt indflydelsesrige og magtfulde personer i samfundet. Det afgørende for argumentet er, at Gerald tydeligt tager position ift. hvem walisere og irere er ift. englænderne, og hvordan Wales og Irland skal styres.¹³⁹ Bartlett er af den overbevisning, at Gerald har skrevet værkerne sådan for at få relationer til folk med magt.¹⁴⁰ Jeg vil dog argumentere for, at Gerald skriver bøgerne for at kunne blive husket på samme måde som f.eks. Bede. Det skyldes, at han ønsker at blive en forfatter, som andre forfattere vil referere til i fremtiden.¹⁴¹

¹³⁴ Bartlett, 2013, s. 149-150

¹³⁵ Thorpe, 1978, s. 214

¹³⁶ Lapidge, 2013c, s. 209-210

¹³⁷ Thorpe, 1966, s. 52; Henley, 2020, s. 295

¹³⁸ O'Meara, 1982, s. 31-32

¹³⁹ Thorpe, 1978, s. 218-227; Scott & Martin, 1978, s. 245-253

¹⁴⁰ Bartlett, 2013, s. 153

¹⁴¹ Scott & Martin, 1978, s. 11 & 135

Analyse

I den følgende analyse vil udvalgte værker blive gennemarbejdet. Denne gennemarbejdning vil ske i den kontekst som værkerne tænkes passende ift. deres forfattere. Med kontekst menes der de emner, som jeg har fundet relevante ift. forståelsen af forfatternes syn på engelskhed. Afsnittene danner derfor en ramme for de udvalgte tematikker, der er på tværs af værkerne. Heri vil emnerne blive analyseret uafhængigt af hinanden, men slutteligt vil der blive dannet et overblik over den samlede forskel eller lighed forfatterne imellem. For at skabe en klar forståelse af hvad forfatterne selv har skrevet, vil der blive brugt oversættelser af værkerne. Der vil dog også blive brugt latinske udgaver af værkerne. De latinske udgaver og forståelsen af de latinske værker er baseret på etablerede oversættelser af værkerne, samt sammenligninger med andre latinske værker. Slutresultatet vil derfor bygge på sammenligninger af udgaver i form af latin og engelsk. Slutteligt vil jeg i denne analyse forstå englænderne og englænderne som det samme folkefærd, og derfor vil der ikke blive differentieret mellem disse. Forklaringen til dette er at finde i Gerald's brug af Geoffreys *DGB*, der omhandler englænderne, til at forklare englændernes krav på Irland.¹⁴² Af denne grund tolker jeg englænderne og englænderne som det samme folkefærd.

Hvad er sandheden, og hvordan skabes den?

Afsnittet har til formål at præsentere og analysere dele af værkerne, hvori forfatterne gør brug af kilder til at bygge deres argumenter på fortidens etablerede sandhed. Der er specifikt tale om tekststykker, hvor forfatterne vælger at henvise til tidligere forfattere, enten ved navn eller ved brug af den tidligere forfatters tekst. Der vil dog også være tekststykker, hvori det mindre tydeligt kommer til udtryk, at de har gjort brug af andre forfattere. Det overordnede fokus er altså på måden, forfatterne gør brug af andre forfattere.

Yderligere vil tekststykker, hvorved forfatterne eksplicit siger, at det de skriver er sandheden, blive analyseret og præsenteret. Der vil blive arbejdet med forståelsen af sandheden ift. den præsentation forfatterne gør brug af i deres værker. Jeg vil derfor i afsnittet analysere mere end blot de udvalgte tekststykker. Det skyldes, at de skal sættes i kontekst med samtiden, forfatterne og værkerne som helhed. Der vil i denne sammenhæng arbejdes med forfatternes brug af egne værker som belæg for sandheden.

¹⁴² O'Maera, 1982, s. 99-100

Fremstillingen og produktionen af sandhed

Gerald af Wales og Geoffrey af Monmouth ville med udgangspunkt i moderne historieforskning, ikke have meget evidens for indholdet i deres værker. Det skyldes mange grunde, men en af de helt store er deres mangel på verificerede historiske beviser. Som Gabrielle Spiegel skriver om Gerald af Wales, har han en svag forståelse af historisk evidens.¹⁴³ Det er ligeledes noget som bliver bragt op i introduktionen til DGB. Det bliver pointeret, at der i forfatternes samtid var stor mangel på beskrivelser af den britiske historie. Det ville derfor være svært at fortælle landets historie ud fra tidligere kilders beskrivelser.¹⁴⁴ Det er derfor vigtigt at have for øje, hvordan forfatterne på denne tid har sikret, at læseren opfatter deres tekster som sandheden. Brugen af de få kilder der er, brugen af antikkens forfattere og det, at de selv har observeret det, de skriver virker som den almene måde at skabe en sandhed på.

Gerald og Geoffreys måder at præcisere hvorfor deres værker er korrekte og sande er til en vis grad forskellige. De pointerer dog begge i deres dedikation og/eller indledning, at det læseren får at vide nu, er sandheden. Geoffreys sandhed bygger udelukkende på en kilde, hvorimod Gerald's sandhed bygger på egne observationer og gamle etablerede sandheder til at støtte op om hans sandhedsfortælling.¹⁴⁵ I sin indledning til *The Conquest of Ireland* bruger han eksempelvis antikke og kristne historier til at understøtte observationerne beskrevet i *The Topography of Ireland*. Han sammenligner derfor egne historier med store tidligere værker. Det sker på baggrund af kritik fra unavngivne kritikere. Han præsenterer dog den egentlige kritik, hvorefter han kommer med svaret om de antikke og kristne historier.¹⁴⁶ Han forsvarede altså *The Topography of Ireland* i indledningen til *The Conquest of Ireland*, hvori han beviser sandheden af bogen på baggrund af anerkendte sandheder. Han har derfor lagt et grundlag for, at alt han siger efterfølgende også vil være sandt. Yderligere forsvarede han sandheden af *The Conquest of Ireland* ved at forsvare *The Topography of Ireland*. Han skriver om dette:

“For I have unfolded clearly and truthfully the story of the days of old with their deeds-deeds which had already happened long before our events which I have seen happen, the greater part of which I have actually witnessed, and which have happened too recently to admit of any doubt as to their really having happened.”¹⁴⁷

¹⁴³ Spiegel, 1997, s. 100

¹⁴⁴ Thorpe, 1966, s. 10

¹⁴⁵ Thorpe, 1966, s. 51-52; Scott & Martin, 1978, s. 3-11

¹⁴⁶ Scott & Martin, 1978, s. 5

¹⁴⁷ Scott & Martin, 1978, s. 3

Han skaber altså en cirkelslutning uden, at læseren egentlig tænker over det. Han fortæller sandheden, fordi det er ham, der fortæller den. Yderligere kan læseren ikke være i tvivl, fordi invasionen lige har fundet sted. Han etablerer derfor sig selv som en autoritativ figur vedrørende viden om invasionen og Irland. Han bliver derfor skaberen af den korrekte sandhed og hans præsentationer i værket vil blive tolket som sandheden fremover. Det kan også være derfor, at han bruger sig selv som argument løbende i værket. Det er ham, der ser det, han beskriver.¹⁴⁸ Han vælger også at tilgodese de læsere, der kan være ekstra kritiske ift. det, de læser. Til denne kritik kommenterer han:

“I am aware that I shall describe some things that will seem to the reader to be either impossible or ridiculous. But I protest solemnly that I have put down nothing in this book the truth of which I have not found out either by the testimony of my own eyes, or that of reliable men found worthy of credence and coming from the districts in which events took place”.¹⁴⁹

Hvis læseren derfor allerede har købt ind på, at sandheden er den Gerald beskriver, er der intet problem. Hvis læseren derimod er kritisk overfor tanken, så sikrer Gerald sig troværdighed, idet han udover egne beretninger gør brug af andre troværdige mænds beretninger. Jeg vil mene, at problematikken er, at det er Gerald, der udvælger hvem, der var troværdige. Det betyder derfor, at om det er hans observationer eller andres observationer, så er det alle nogen Gerald har sagt god for. Han kan derfor præsentere den virkelighed han ønsker idet han ikke redegøre præcis for, hvad der gør de udvalgte mænd troværdige. Jeg vil derfor argumentere for, at Gerald skaber en sandhed, for læseren, på baggrund af mangel på anden information.

Han forsøger yderligere at understøtte sit værk ved at sige, at historie ikke taler falskt. Derfor skriver han sandheden. Des ses tydeligt, idet Gerald skriver: ”The careful reader will know that history does not spare the truth, and recounts rather what is in fact true than that which seems like the truth.”¹⁵⁰ og ”But the austere discipline of history spares neither truth nor modesty.”¹⁵¹ Han forklarer altså, at historie kun fortæller sandheden, lige meget hvor underligt det lyder. Det understøtter også hans argument for, at hans værk og indholdet i dette er sandt. Jeg vil derfor mene, at Gerald forsøger at positionere sig selv som en skaber af sandheder på niveau med tidligere historikere, hvis fortællinger er etablerede sandheder i hans samtid.

¹⁴⁸ O’Meara, 1982, s. 52

¹⁴⁹ O’Meara, 1982, s. 57

¹⁵⁰ O’Meara, 1982, s. 58

¹⁵¹ O’Meara, 1982, s. 109-110

Udover Gerald's egne observationer, ses brugen af kilder også som grundlag for argumentationen af værkets sandhed. Måden det gøres på er anderledes end den tidligere præsenterede måde. Her argumenterede jeg for, at han forsøger at etablere sandheden gennem en bekræftelse af egne observationer. Hans brug af kilder ses ved den hyppige brug af anerkendte forfattere eller prisværdige personer som argument for sine pointer. Et eksempel er måden han understøtter sin teori vedrørende trygge undersåtter og lethed ved at regere disse. Gerald udtrykker, at det er en fordel, at undersåtter ikke frygter lederen eller kongen. Gerald henviser til succeshistorier som Nero, Domitian og Augustus, og hvordan frygt kostede Julius Cæsar hans liv.¹⁵² Ligeledes til beskrivelser af naturen gør Gerald brug af kilder. Han gør eksempelvis brug af Cassiodorus som belæg for at hans observationer er gældende. Det skyldes, at Gerald's forklaring af jagt fugle flygter med Cassiodorus'.¹⁵³ Han gør også brug af Bede og Solinus for at bevise, at han siger sandheden. Både Bede og Solinus har skrevet om Irland, men Gerald mener, at det de har skrevet, er forkert. Hvis deres observationer var byttet rundt, var det dog korrekt. Det kommer til udtryk, idet Gerald skriver "But if I may be pardoned by both, it would have been more true if each of them had said the opposite."¹⁵⁴ Jeg vil derfor mene, at han etablerer sig selv som en historiker, der har muligheden for at rette på tidligere tænkte eller etablerede sandheder.

En anden måde Gerald forsøger at etablere sig selv som en autoritativ historiker ses i hans forsøg på at udvide den daværende viden om Irland. Bede beskrev, at der kun var to skadelige dyr på øen i form af ræven og ulven. Gerald vælger dog at sige, at der faktisk er tre, fordi han mener, at musen også er et skadeligt dyr. Han bruger derfor Bedes tidligere præsentation af farlige dyr til at præsentere, at han har observeret, at der faktisk også er et tredje farligt dyr.¹⁵⁵ Han mener, at det er skadeligt, ikke af samme grund som ræven og ulven, men fordi der er uendelig mange mus. Nedenfor ses Gerald's beskrivelse af skadelige dyr på latin samt oversættelsen af dette tekststykke:

Latin	Engelsk
"Sed mures infinitissimi [...] Duo tantum animalium genera nociva insulam habere Beda describit ; lupos scilicet et vulpes. Nos tertium hoc, addimus et nocentissimum." ¹⁵⁶	"Mice are infinite in number [...] Bede says there are only two kinds of harmful beasts in Ireland, namely, wolves and foxes. I

¹⁵² Scott & Martin, 1978, s. 27

¹⁵³ O'Meara, 1982, s. 38-39

¹⁵⁴ O'Meara, 1982, s. 35

¹⁵⁵ O'Meara, 1982, s. 49-50

¹⁵⁶ Dimock, 1867, s. 61, med egen markering

	would add the mouse as a third, and say that it was very harmful indeed.” ¹⁵⁷

Gerald har altså fokus på at musen også er et skadeligt dyr. Det kan derfor være, at Bede og Gerald har tolket ordene eller forståelsen af *animalium genera nociva* (harmful beasts) forskelligt. Bede kan have brugt det som et skadeligt dyr, der kan udøve egentlig fysisk skade og dermed dræbe. Gerald kan anderledes have tolket det som skadedyr, og fordi der var så mange mus, måtte denne dyreart tages med. E. P. Evans præsenterer i sit værk *The Criminal Prosecution and Capital Punishment of Animals*, at musen var et ekstremt skadedyr.¹⁵⁸ Det kan være grunden til, at Gerald medtager mus idet deres evne til at spise alle folks afgrøder er ekstrem. Evans fortæller også, at det var et så stort problem, at man i området omkring Rom i det 9. århundrede satte dusør på udryddelsen af dem. Problemet var dog, at de reproducerede for hurtigt. Man endte derfor med at beskytte afgrøder med vievand. I Laon i det nordlige Frankrig blev mus i år 1120 også ekskommunikeret.¹⁵⁹ Der kan derfor også have været en religiøs grund til indlemmelsen af mus i grupperingen af skadelige dyr. Jeg vil argumentere for, at denne lange historik med musen som skadedyr højner chancen for, at Gerald tolkede fortællingen om skadelige dyr anderledes end Bede gjorde.

En anden videreforklaring af tidligere historikere kan ses i hans tolkning af Solinus' forståelse af sommer- og vintersolhverv. Solinus fortæller, at på øen Thule, som er den vestligste ø, vil der ikke være nat ved sommersolhvervet og omvendt ingen dag ved vintersolhvervet. Gerald fortæller dog, at Thule er en ukendt ø for alle på Irland og samtidig er der ingen vestlig ø, der har en sådan natur. Han skriver dog, at solen er lige på grænsen af horisonten flere dage om året.¹⁶⁰ Jeg vil derfor mene, at han godtager Solinus' forklaring til en vis grad. Han vælger dog at forklare, hvordan verden virkelig ser ud, og ikke hvordan en mulig mytisk ø var. Ved endnu en gang at gøre brug af en tidligere forfatters beretning om Irland og øerne omkring den, kan Gerald ændre lidt på tidligere sandheder. Jeg vil mene, at på denne måde bliver det nemmere for læseren at acceptere de sandheder, de bliver præsenteret for i hans værker. Jeg mener, at Gerald forsøger at gøre sine observationer til sandheden ved at stille spørgsmålstejn ved tidligere historikeres observationer og læserens fornuft. På den måde viser

¹⁵⁷ O'Meara, 1982, s. 49-50, med egen markering

¹⁵⁸ Evans, 1906, s. 3

¹⁵⁹ Evans, 1906, s. 65 & 314

¹⁶⁰ O'Meara, 1982, s. 68

han læseren, at det de altid har troet om Irland har været delvist korrekt, men han er skaberen af den endelige sandhed.

Noget af det han dog ikke stiller spørgsmålstejn ved i sin tekst, er Geoffrey af Monmouths historie om englænderne. Det er på trods af hans kritik af Geoffrey. Den stærkeste kritik af Geoffrey ses, idet Gerald skriver:

”A certain Welshman called Meilyr who could explain the occult and foretell the future. [...] Whenever anyone told a lie in his presence, Meilyr was immediately aware of it, for he saw a demon dancing and exulting on the liar’s tongue. Although he was completely illiterate, if he looked at a book which was incorrect, which contained some false statement, or which aimed at deceiving the reader, he immediately put his finger on the offending passage. [...] When he was harrassed beyond endurance by these unclean spirits, Saint John’s Gospel was placed on his lap, and then they all vanished immediately, flying away like so many birds. If the Gospel were afterwards removed and the *History of the Kings of Britain* by Geoffrey af Monmouth put there in its place, just to see what would happen, the demons would alight all over his body, and on the book, too, staying there longer than usual and being even more demanding.”¹⁶¹

Gerald var altså langt fra tilhænger af Geoffreys værk, og han udtrykte, at man længe skulle lede efter en større løgnehistorie. Læsere skal derfor ikke tage Geoffreys værk seriøst, og de skal aldrig tro på dets indhold. Problemet for Gerald ift. hans kritik er hans egen brug af Geoffrey som kilde. Kritikken kommer til udtryk i værket *The Journey Through Wales*. Problematikken opstår, idet Gerald har gjort brug af Geoffreys værk i værkerne *The Description of Ireland* og *The Conquest of Ireland*. Som det kunne ses i kildepræsentationen, så er de udgivet med få års mellemrum, men de irske værker blev udgivet først. Det har derfor indflydelse på resten af værkernes troværdighed, når han gør brug af kilder fra folk og værker, han ikke selv stoler på. Gerald gør brug af Geoffrey til at forklare, hvordan Stonehenge kom til England fra Irland.¹⁶² Det vigtige er dog ikke, hvorfor han gør brug af Geoffrey, men hvordan. Følgende er den latinske beskrivelse Gerald kommer med i *The Topography of Ireland*, hvorefter oversættelsen til engelsk bliver citeret:

Latin	Engelsk

¹⁶¹ Thorpe, 1978, s. 116-118

¹⁶² O’Meara, 1982, s. 69

"Juxta Britannicam historiam, lapides istos rex Britonum Aurelius Ambrosius, divina Merlini diligentia, de Hibernia in Britanniam adhevi procuravit." ¹⁶³	"According to British history, the king of the Britons, Aurelius Ambrosius, arranged through the divine help of Merlin that these stones be brought over from Ireland to Britain." ¹⁶⁴

Det er en henvisning til Geoffreys beskrivelse af hændelserne.¹⁶⁵ Starten af citatet henviser til den almene britiske historie. Derfor præsenterer Gerald, Geoffreys fortælling, som en korrekt fortolkning af historien om englænderne. Grunden til, at argumentet kan præsenteres sådan, er, at Gerald henviser til det egentlige værk i *The Journey Through Wales*. Nedenfor ses det, hvad Gerald skriver både originalt og oversat:

Latin	Engelsk
"Quo sublato postmodum, et Historia Britonum a Galfrido Arthuro." ¹⁶⁶	"[...] the <i>History of the Kings of Britain</i> by Geoffrey of Monmouth" ¹⁶⁷

Det kan her ses, at Gerald gør brug af værkets samt Geoffreys navn, men at det ikke er sådan i det foregående citat. Gerald bruger derfor, hvad han selv kaldte for, løgne til at skabe sin egen sandhed. Han gør det ved ikke at henvise direkte til Geoffreys værk, men blot til den accepterede engelske historie. Den er dog tilfældigvis skabt eller influeret af eller via Geoffreys værk.

Gerald gør også brug af Geoffreys værk som argument for retten til kontrollen af Irland. Her henviser han dog direkte til Geoffreys værk. Det ses nedenfor, idet Gerald skriver:

Latin	Engelsk
"Hiberniam transmissa <i>Britannica</i> testatur <i>Historia</i> ." ¹⁶⁸	"For the <i>British History</i> bears witness." ¹⁶⁹

¹⁶³ Dimock, 1867, s. 100-101

¹⁶⁴ O'Meara, 1982, s. 69

¹⁶⁵ Thorpe, 1966, s. 195-198; Geoffrey, 1854, s. 108-111

¹⁶⁶ Gerald, 1968, s. 58

¹⁶⁷ Thorpe, 1978, s. 117

¹⁶⁸ Scott & Martin, 1978, s. 148

¹⁶⁹ Scott & Martin, 1978, s. 149

Her gør han det anderledes klart, at han gør brug af Geoffreys værk. Endnu en gang viser det altså, at Gerald vælger og vrager historikerne imellem; selv historikere han mener lyver om alt, hvad de har skrevet. Gerald vælger dog at sætte Geoffreys værk i sammenhæng med hans eget i form af *The Topography of Ireland*. Gerald bruger i dette tilfælde Geoffreys værk til at argumentere for, at England har retten til at erobre og kontrollere Irland. Hertil henviser han til fornævnte tekststykke. Det kan ses nedenfor, idet Gerald skriver:

Latin	Engelsk
”Sicut in <i>Topographia</i> declaratur.” ¹⁷⁰	”[...] as is revealed in the <i>Topography</i> ” ¹⁷¹

Han skriver altså lige inden introduktionen af argumentet, at andre begrundelser er nævnt i hans tidligere værk. På denne måde forsøger han endnu en gang at udbygge etablerede sandheder, som det kunne ses i relation til Solinus og Bede.

Geoffrey er mere ydmyg i sin introduktion til sin sandhed. Han siger selv, at han gør brug af en gammel bog, som han får af Walter, ærkedekananen af Oxford. Bogen var skrevet i det engelske sprog, men den fortalte hele den britiske historie.¹⁷² Problemet med bogen er, at ikke mange kunne læse sproget, og derfor oversætter han den. Geoffrey fortæller eksempelvis Alexander, biskoppen af Lincoln, at han ikke kan det sprog, bogen er på.¹⁷³ Der har været meget debat i senere forskning vedrørende værket. Den omtalte bog, på det engelske sprog, ses ikke som andet end fiktion. Det skyldes, at der ikke er andre, der bruger samme kilde som ham. Der er dog forskere, som mener, at det ikke kun er fiktion. Det menes, at han kan have brugt inspiration fra orale fortællinger i stedet for skrevne kilder. E. Pace argumenter f.eks. for, at han var en af de vigtigste forfattere inden for genren fiktionshistorie.¹⁷⁴ Yderligere udtrykker han og A. Lawrence-Mathers, at den nuværende konsensus er, at Geoffrey opfandt størstedelen af sin tekst. Han blandede den dog sammen med virkelige begivenheder. Det endelige resultat er, at bogen må tænkes at være fiktiv, men succesen reel.¹⁷⁵ Om Geoffrey var fiktionshistoriker eller

¹⁷⁰ Scott & Martin, 1978, s. 148

¹⁷¹ Scott & Martin, 1978, s. 149

¹⁷² Thorpe, 1966, s. 51

¹⁷³ Thorpe, 1966, s. 170

¹⁷⁴ Pace, 2012, s. 53-54

¹⁷⁵ Pace, 2012, s. 53; Lawrence-Mathers, 2012 s. 5

almen historiker er ikke til at vide, men hvad han blev anset som er uomtvisteligt. Værket var så populært, at det førte til videre forskning og blev vurderet som værende på niveau med andre af de helt store historiske værker.¹⁷⁶ Den kan derfor tænkes, at han af folk i samtiden blev anset som historiker. Det kan muligvis også skyldes, at det vi, ifølge Robert Bartlett, i nutiden finder som overnaturligt, var anderledes accepteret i Gerald's og Geoffreys samtid. Gerald gør ligesom Geoffrey brug af det overnaturlige.¹⁷⁷ Derfor vil der ikke være blevet stillet spørgsmålstegn ved historier om kæmper, profetier og mytiske karakterer.¹⁷⁸ Jeg vil derfor mene, at det tænkes som en almindelig del af den daværende sandhed vedrørende den britiske fælleshistorie.

Det kan være nemt at betvivle sandheden af *DGB*, da ingen andre har brugt bogen Geoffrey nævner. Samtidig har han ikke selv navngivet den. Michael D. Reeve og Neil Wright kalder bogen for *Brittanici sermonis librum uetustissimum*, i deres oversættelse af *DGB*.¹⁷⁹ Hvis denne bog ikke eksisterer, kan det være nemt at betvivle resten af fortællingen. Hvad der dog taler for den sandhed som hans eget værk præsenterer, er de andre brugte kilder. Han gør eksempelvis brug af Nennius' *Historia Brittonum* til at fortælle om Brutus' rejse til Albion, og hvornår Brutus regerede Britannien.¹⁸⁰ Han bruger næsten ord for ord den samme formulering som Nennius har brugt i sit værk. Der er kun få forskelligheder i deres formuleringer. De engelske/oversatte tekststykker fra Geoffrey og Nennius lyder:

Gerald	Nennius
"At that time the priest Eli was ruling in Judea and the Ark of the Covenant was captured by the Philistines." ¹⁸¹	"at the time Eli the high priest judged Israel, and when the ark of the covenant was taken by foreign people." ¹⁸²

Essensen af sætningen forbliver den samme, hvor kun titlen på Eli, områdets navn og hvem, der stjæler pagtens ark ændres eller udlades. Udover at bruge andre værkers ordlyd for at gøre værket til sandheden, misbruger han også tidligere historikers ord. Eksempelvis vælger han at udelade et stykke af Bedes tekst, hvori Cadwallon er død. Ifølge Wright bruger Geoffreys værk selvsamme Caduallo til at dræbe Oswald i slaget ved Burne; altså efter det tidspunkt han, ifølge

¹⁷⁶ Lawrence-Mathers, 2012 s. 5

¹⁷⁷ Bartlett, 2013, s. 89-90

¹⁷⁸ Thorpe, 1966, s. 54-55, 65, 72 og 170-185

¹⁷⁹ Reeve, 2007, s. 4-5

¹⁸⁰ Thorpe, 1966, s. 71-74

¹⁸¹ Thorpe, 1966, s. 74

¹⁸² Gunn, 1819, s. 6

Bede, er død.¹⁸³ Wright siger yderligere, at en sådan mistolkning eller misrepræsentation er noget som karakteriserer Geoffrey og hans skrivestil.¹⁸⁴

Netop brugen af kilder er normalt, hvad der tilføjer argumenter til, at den sandhed et værk præsenterer er den korrekte præsentation af en sandhed. Som det lige er klargjort, var Geoffrey god til at misrepræsentere tidligere historikeres fortællinger. Han gjorde dog også brug af korrekte tolkninger af tidligere værker. Hans start på værket er en beskrivelse af Britannien. Den åbning minder, ifølge Lewis Thorpe, om Bedes, hvilken minder om Nennius', hvilken igen minder om Gildas'.¹⁸⁵ Han vælger derfor at fortsætte beskrivelsen af Britannien, som den har været i de forrige 600 år. Jeg vil mene, at det skyldes en af to grunde. Den første er, at det blot var den almene måde, hvorpå Storbritannien blev beskrevet. Den anden grund kan være, at brugen af den etablerede beskrivelse ville få læseren til at tro på den sandhed bogen præsenterer. Det der støtter argumentet for den anden grund, er at finde i Geoffreys blanding af løgn og sandhed. Et eksempel på dette er at finde i hans beskrivelse af Cæsars invasion af Britannien. Her gør han brug af kilder, men også løgne for at fortælle historien som han ser den. Først nævner han Cassivellaunus, kongen af englænderne, som værende kristen, hvorefter han gør brug af en beskrivelse af et forsvarsværk, som både er nævnt af Bede og Nennius.¹⁸⁶ Ved at gøre brug af tidligere etablerede sandheder og blande sine egne løgne ind i samme afsnit vil det ikke virke lige så mistænkeligt for læseren. I dette eksempel er fordelen selvfølgelig også, at Geoffrey pointerer, at Cassivellaunus er kristen. Det vil ikke være atypisk for historien at gøre Cassivellaunus til kristen, da tidligere historikere som Nennius præsenterer verdens historie via kristendommen.¹⁸⁷ Derfor vil det være logisk for en læser på Geoffreys tid, at Cassivellaunus var kristen og ikke hedensk. Ole Høiris skriver, at måden Geoffrey præsenterer verden ud fra et kristent fokus var udbredt i størstedelen af Europa, i hans samtid.¹⁸⁸ Det vil derfor være underligt at sætte spørgsmålstegn ved at gøre hedninge til kristne karakterer, da læseren muligvis ikke fandt dette unaturligt. Geoffreys brug af verificerede kilder kan derfor karakteriseres som rygdækning for mange af hans mistolkninger eller løgne.

Et eksempel på en anden måde at arbejde med kilder og sandheden ses i William af Malmesburys værker. Han er, som præsenteret, en del af den samme skrivetradition som Gerald og Geoffrey. Hans brug af kilder kan derfor give en idé til, hvordan andre forfattere og

¹⁸³ Wright, 1986, s. 39-44

¹⁸⁴ Wright, 1982, s. 7-8

¹⁸⁵ Thorpe, 1966, s. 53

¹⁸⁶ Thorpe, 1966, s. 110-111

¹⁸⁷ Gunn, 1819, s. 1-2

¹⁸⁸ Høiris, 2006, s. 70

historikere har valgt at gøre brug af fortiden og tidligere værker. William står som modsætning til Gerald og Geoffrey ift. brugen af kilder. Allerede på første side af hans værk *Gesta Regum Anglorum* nævner han, at Bede allerede har fortalt den engelske historie, så godt som det er muligt. Han ønsker dog at fortælle den igen og udfylde årene mellem ham selv og Bede. Han fortæller, at til det vil han ofte gøre brug af Bede.¹⁸⁹ Han gør ligeledes brug af Nennius for at kunne fortælle historien så præcist som muligt. Eksempelvis fortæller han om Vortigern og hans incestuøse forhold med datteren, hvilket er en fortælling han har fra Nennius.¹⁹⁰ Det er en historie Geoffrey ikke fortæller i hans fremstilling af Vortigern. Det illustrerer godt, hvordan en forfatter fra samme skrivetradition har en anderledes tilgang til sandheden.

Jeg vil argumentere for, at Geoffrey har fundet inspiration i Williams fortælling om Vortigern. Det kan ses i fremstillingen af Vortigern i Geoffreys værk. Vortigern fremstilles heri som ond, magtliderlig, anti-kristen og anti-britisk. Geoffrey mener, at Satan lokkede ham, og han kæmpede ikke imod Satan, idet han kunne få sig en hedensk kone.¹⁹¹ Den samme fortælling fortælles af William af Malmesbury, hvori Vortigern fremstilles som konstant liderlig.¹⁹² I Geoffreys fortælling begyndte Vortigern at elske sakserne over de kristne englændere. De begyndte derfor at vende sig imod ham og gav hans søn magten i stedet.¹⁹³ Jeg vil derfor mene, at Geoffrey tager den tidligere beskrivelse af Vortigern og ændrer den, så den kan passe til hans portrættering af manden.

Geoffrey gør også brug af Nennius i afsnittet vedrørende Vortigern, men igen er det som oftest bearbejdelse af værkernes fortællinger, der bliver præsenteret af Geoffrey. Et eksempel på dette er Nennius' beskrivelse af forholdet mellem Vortigern og sakserne. Vortigern bliver af Nennius beskrevet som glad for sakserne grundet hans kærlighed til datteren af saksernes leder.¹⁹⁴ Det er også noget, der går igen i Geoffrey værk. Her bliver glæden for sakserne dog så stor, at han ikke ser andre folk i sit liv end dem.¹⁹⁵ Det er derfor en lille ændring af historien, men igen bygger den på allerede etablerede sandheder. Det Nennius og Geoffrey yderligere har tilfælles er deres fokus på det kristne og hedenske aspekt. Nennius nævner eksempelvis, at sakserne er hedninge og den eneste grund til, at de endte med at regere englænderne, var englændernes synder.¹⁹⁶ Det er noget som Geoffrey gengiver i sin forklaring af

¹⁸⁹ Mynors et al., 1998, s. 15

¹⁹⁰ Mynors et al., 1998, s. 21

¹⁹¹ Thorpe, 1966, s. 160

¹⁹² Mynors et al., 1998, s. 25

¹⁹³ Thorpe, 1966, s. 160-161

¹⁹⁴ Gunn, 1819, s. 50

¹⁹⁵ Thorpe, 1966, s. 161

¹⁹⁶ Gunn, 1819, s. 50-51

grunden til saksernes dominans.¹⁹⁷ Det kristne aspekt er altså noget, der går igen i William, Geoffrey og Nennius' fortællinger om Vortigern. Der er dog små ændringer på fortællingen forfatterne imellem, hvilket jeg mener illustrerer deres ønske om at vinkle fortællingen som de så den korrekt beskrevet. Et allerede præsenteret eksempel på denne vinkling eller bearbejdelse er Geoffreys brug af Caduallo, som af Bede blev kaldt Cadwallon. Wright mener nemlig, at Geoffrey kunne gøre brug af karakteren andet steds i fortællingen ved at skifte navn på ham.¹⁹⁸

Geoffrey af Monmouth, Gerald af Wales og William af Malmesbury arbejder alle forskelligt med sandheden og præsentationen af den på trods af deres fælles skrivetradition. William arbejder meget anderledes med sandheden end Gerald og Geoffrey. Han forsøger allerede fra første øjeblik at fortælle, at det kun er historien efter Bede, der ikke er godt nok beskrevet. Derfor vil han bruge Bede og Nennius som kilder til beskrivelsen af alt før Bedes død. Han får derfor sikret sig, at den sandhed hans værk præsenterer er lig andre etablerede sandheder. Anderledes er det for Geoffrey. Han fortæller, at hele hans bog bygger på en unavngiven kilde, som han har fået fat i. Han gør dog brug af tidligere forfattere som Nennius og Bede til at forklare forskellige hændelser. Geoffrey har dog ikke direkte fortalt læserne, at han bruger dem, og derfor kan hans unavngivne kilde virke reel, da den lyder som den daværende dominerende fortælling. Gerald gør brug af allerede etablerede forståelser af Irland og verden som helhed til at forklare, det han anser som sandheden. Han udbygger derfor på allerede eksisterende sandheder for at skabe sin egen. Yderligere gør han sig selv til et troværdigt vidne, hvorfor hans observationer bliver legitime i hans forsøg på at præsentere dem som sandheden. Forfatterne har derfor hver deres måde at arbejde med sandheden på, men alle mener de præsenterer den korrekte sandhed. Jeg vil mene, at grunden muligvis findes i deres forskellige ambitioner, formål med værkerne eller deres forskellige ophav. J. S. P. Tatlock skriver, at Geoffrey eksempelvis vil fortælle om noget af den britiske historie, der ikke er blevet fortalt endnu eller være mere præcis end det der allerede er fortalt.¹⁹⁹ Gerald har ikke de samme tanker, og formålet med hans værker har muligvis været at fremstille ham og hans familie positivt.²⁰⁰ Det er altså de bagvedliggende grunde, der danner rammen om de forskellige måder at arbejde på og præsentere deres opfattelse af sandheden.

¹⁹⁷ Thorpe, 1819, s. 54

¹⁹⁸ Wright, 1986, s. 39-44

¹⁹⁹ Tatlock, 1938, s. 701

²⁰⁰ Scott & Martin, 1978, s. xxi-xxxiii

Brugen af antikken

Gerald og Geoffrey gjorde, som præsenteret, meget brug af britiske kilder. De brugte dog også latinske antikke kilder til at fortælle deres historie og skabe belæg for deres præsentation af verden. Det er allerede præsenteret, hvordan Gerald gør brug af Cassiodorus til en forklaring af fugle. De antikke kilder bliver dog også brugt mere direkte af både Geoffrey og Gerald. Der er dog også steder, hvor der henvises mere indirekte til de antikke kilder. Der er derfor ikke stor forskel på metoden ift. brugen af latinske antikke kilder og britiske kilder. Jeg har dog stadig fundet det vigtigt at præsentere brugen af latinske antikke kilder i et afsnit for sig selv. Det skyldes, at disse ikke direkte handler om englænderne, hvilket de britiske kilder gjorde.

Gerald gør brug af både direkte og indirekte henvisninger til antikke værker. Til beskrivelsen af Ruaidri, monark af Irland, bruger han et stykke fra Terents' komedie, *Eunukken* (*Eunuchus*) og lyder:

Latin	Engelsk
"Omnia prius experiri, quam armis, sapientem decet." ²⁰¹	"It becomes a wise man to try all methods before having recourse to arms." ²⁰²

Gerald bruger dog en anderledes formulering. Den lyder:

Latin	Engelsk
"omnia sapienti viro prius quam arma sunt temptanda." ²⁰³	"the wise man ought to try everything else before he has recourse to arms." ²⁰⁴

Gerald har altså ændret en smule på tekststykket, men essensen er stadig den samme. Gerald tilskriver Ruaidri viden symboliseret i dette ordsprog, men hvorvidt denne viden er sand kan debatteres. Som Gerald flere gange pointerer i hans værker så er der gejstlige på Irland.²⁰⁵ Det er derfor ikke umuligt, at Ruaidri kender til ordsproget og meningen bag dette. Jeg vil dog argumentere, at det er Gerald, der bruger ordsproget for at symboliserer Ruaidris tanker. Gerald skriver om Ruaidri:

²⁰¹ Fabia, 1895, s. 208

²⁰² Wood, 1893, s. 328

²⁰³ Scott & Martin, 1978, s. 50

²⁰⁴ Scott & Martin, 1978, s. 51

²⁰⁵ O'Meara, 1982, s. 112-115; Scott & Martin, 1978, s. 97-99

”But Ruaidri, knowing that the outcome of all wars is always uncertain – since, in the words of the writer of comedy: the wise man ought to try everything else before he has recourse to arms’, and also because he was most reluctant to engage the well-armed forces of the foreigners, kept trying, using all possible means, to reach a peaceful settlement, acting through messengers who went back and forth between the two armies.”²⁰⁶

Det kommer til udtryk, at Ruaidri var tilbageholdende ift. At gå i krig. Han var derfor nødt til at gøre brug af alle andre måder at begå diplomati på. Jeg vil derfor argumentere for, at Ruaidri som person levede efter den filosofi, der bliver præsenteret i ordsproget, og det er Gerald, der pålægger ham denne. Det kan anderledes også tænkes, at Gerald blot så Ruaidri som en konge, der ikke ønskede at tabe en krig. Derfor efterlevede han filosofien, hvilket Gerald kan have misforstået som en forståelse af antik romersk litteratur. Jeg vil dog vedholde tanken om, at det er Gerald, der kendte til Terents’ udtryk og ikke Ruaidri. Det er derfor Gerald’s måde at præsentere situationen ud fra antik romersk litteratur. Han kan have følt situationen bedst illustreret gennem et sådan ordsprog. Gerald gør altså brug af Terents’ ordsprog for at illustrere, hvor håbløs en situation Ruaidri var i. Den anderledes formulering af ordsproget kan dog skyldes mange ting, men brugen af det beviser Gerald litterære viden.

Gerald gengiver også citater fra antik romersk litteratur. Et sådant eksempel kommer til udtryk i Gerald’s afsnit om den ild, der har brændt siden Jomfru Marias tid.²⁰⁷ Her gør Gerald læseren opmærksom på et græsningsareal, som hver morgen får nyt græs. Om så alt græsset var spist dagen før, ville der være nyt græs næste morgen. For at kunne forklare det fænomen henviser Gerald direkte til Vergils *Georgica* (*Georgicon*). Nedenfor er Gerald og Vergils tekster samt oversættelsen indsat:

Gerald	Oversættelsen af Gerald	Vergil	Oversættelsen af Vergil
”Et quantum longis carpunt armenta diebus, Exigua tantum	”And all the day-long browsing of thy herds Shall the cool dews of	”Et quantum longis carpunt armenta diebus, Exigua tantum	“And what is crop’d by day, the night renews, Shedding

²⁰⁶ Scott & Martin, 1978, s. 51

²⁰⁷ O’Meara, 1982, s. 81-82

gelidus ros nocte reponit.” ²⁰⁸	one brief night repair.” ²⁰⁹	gelidus ros nocte reponet.” ²¹⁰	refreshful stores of cooling dews.” ²¹¹

Gerald og Vergils formuleringer lyder præcis ens foruden en forskellig stavemåde af *carpunt* og *reponit*, hvilket kan tænkes er et udtryk for forskellige måder at skrive latin på i deres respektive samtid. Derfor er oversættelsen af Vergil og Gerald også ens i deres tolkning af tekststykket på trods af at oversættelsen af Virgil er fra 1700-tallet. Det er derfor ikke kun Gerald, der beskriver et så vidunderligt og næsten magisk naturfænomen. På denne måde skabes der en troværdighed af Gerald's observation af Irland. Det skyldes, at han ikke er den eneste, der har beskrevet dette fænomen. Vergil havde også beskrevet noget lignende, bare 1000 år forinden, så derfor må det være sandt.

Et andet lignende eksempel er at finde i Gerald's beskrivelse af det walisiske folk i hans værk *The Description of Wales*. Her henvises der til et stykke fra Horats' *Satires*.²¹² Nedenfor gengives Gerald og Horats formuleringer samt oversættelsen fra *The Description of Wales*:

Gerald	Horats	Oversættelsen af Gerald
”Vitiis sine nemo nascitur ; optimus ille est qui minimis urgetur” ²¹³	”vitiis nemo sine nascitur ; optimus ille est, qui minimis urgetur.” ²¹⁴	”No man can be born perfect: he is best Who has fewest faults.” ²¹⁵

De er helt ens på nær ordstillingen af *sine* og *nemo*, der i værkerne er omvendte af hinanden. Dette stykke af værket er derfor lignende brugen af Vergils værk, men Gerald's brug af Horats i denne sammenhæng er anderledes. Det skyldes den efterfølgende sætning, som henviser til Terents' *Heautontimorumenos*. Nedenfor er Gerald samt Terents' tekststykker gengivet samt oversættelserne af disse:

²⁰⁸ Dimock, 1867, s. 122

²⁰⁹ O'Meara, 1982, s. 82

²¹⁰ Warton, 1778, s. 156

²¹¹ Warton, 1778, s. 157

²¹² Thorpe, 1978, s. 255

²¹³ Dimock, 1868, s. 205

²¹⁴ Morris, 1909, s. 60

²¹⁵ Thorpe, 1978, s. 255

Gerald	Oversættelse af Gerald	Terents	Oversættelse af Terents
"nihil humanum a se alienum sapiens putet." ²¹⁶	"The wise man must accept all human attributes as inherent in his own nature." ²¹⁷	"Homo sum : humani nihil a me alimenum puto." ²¹⁸	"I am a man: what man concerns, must me concern." ²¹⁹ eller "I am a man, and nothing that concerns a man do I deem a matter of indifference to me." ²²⁰

Der er derfor både forskel på deres stavemåder og sætningskonstruktioner. Sætningernes betydning er derfor også en lille smule forskellig. Kernen af den oprindelige sætning er, at som menneske er alt vedrørende mennesket vigtigt, idet vi alle er menneskelige. Gerald ændrer dog betydningen en smule. Han får det til at være, at mennesket skal acceptere alt det menneskelige, da det er naturligt. Denne sætning og betydning kædes derfor sammen med citatet fra Horats.²²¹ Det præsenteres altså, at vi alle har fejl, men jo færre vi har jo bedre. Samtidig så er det kun de kloge, der på trods af dette accepterer de fejl og mangler et individ nu måtte have. Endnu en gang ses Gerald's brug af kilder fra antikken som bærende for hans forståelse af mennesket og hans præsentation af selvsamme.

Gerald gør også brug af udpluk fra kilder fra antik romersk litteratur. Det ses f.eks. ved hans brug af Horats' *Epistlerne*. Det sker i fortællingen vedrørende fugle, der forsvinder om vinteren. For at kunne forklare hvordan de vender tilbage igen efter en hel vinter, gør han brug af en del af en enkelt sætning fra *Epistlerne*. Nedenfor er Gerald og Horats tekststykker fra denne del af værket, samt deres oversættelser, indsat:

Gerald	Oversættelsen af Gerald	Horats	Oversættelsen af Horats

²¹⁶ Dimock, 1868, s. 205

²¹⁷ Thorpe, 1978, s. 255

²¹⁸ Ricord, 1885, s. 25

²¹⁹ Ricord, 1885, s. 24

²²⁰ Riley, 1887, s. 139

²²¹ Dimock, 1868, s. 205

”[...] ’cum zephyris’ redeunt ’et hirundine prima’ ²²²	”[...] return with the ’zephyr’ and ’the first swallow’ ²²³	”Cum Zephyris, si concedes, et hirun- dine prima.” ²²⁴	”He’ll see you again, with the breeze and the first swallow.” ²²⁵

Meningen med den originale sætning er, at han (poeten) vender tilbage fra deres tid væk i vinteren med vinden og den første svale. Gerald har i sit værk fjernet *si concedes* så han blot henviser til *Cum Zephyris* og *et hirundine prima*. Det handler derfor om at noget kommer tilbage efter lang tid, f.eks. en hel vinter. Det kan være en henvisning til forståelse af historien i Epistlerne, hvori poeten forsvinder til havet indtil sneen ikke længere dækker Alban. Poeten vil komme tilbage med vinden og den første svale.²²⁶ Gerald forklarer derfor indirekte, at ligesom det er set før så kommer livet tilbage, når sneen er væk. Det giver derfor en god indikation på, at Gerald forsøgte at skabe paralleller mellem sig selv og latinske forfattere og poeter. Om dette er gældende, fordi han ønsker at fremvise, hvor belæst han var, tænkes ikke at være pointen. Derimod mener jeg, at Gerald via brugen sådanne værker kan underbygge de påstande, han fremviser. Det skal ses ift. forsøget på at illustrere hans sandhed om Irland. De bliver derfor brugt meget lig Bede og Solinus. Gerald tager allerede eksisterende sandheder og udbygger eller vinkler dem til egen fordel. Det kommer derfor til udtryk, at måden Gerald gør brug af kilder på er kontinuerlig på tværs af hans værker. Jeg vil dog mene, at Gerald vinkler og bearbejder værker af romerske forfattere endnu mere end han gør ift. britiske værker. Derfor bliver britiske kilder brugt til at præsentere etablerede sandheder om Irland. Antik romersk litteratur bliver derimod brugt til at forklare flere af de mystiske tendenser, der ellers ikke kunne forklares.

Geoffrey gør ligeledes brug af antik romersk litteratur i *DGB*. Det sker på nogenlunde samme måde som Gerald bruger dem. Forskellen er dog, at Geoffrey udelukkende bruger kilder fra antikken, når fokus er på den del af historien. Han gør derfor ikke ligesom Gerald og bruger argumenter fra antikken til begrundelsen for andre perioders hændelser. Et eksempel på hans brug af sådanne kilder findes i historien om Cæsars invasion af Britannien. Her vælger

²²² Dimock, 1867, s. 53

²²³ O’Meara, 1982, s. 46

²²⁴ Plaistowe & Shipham, 1894, s. 27

²²⁵ Kline, 2005, I.vii.13

²²⁶ Kline, 2005, I.vii.10-13

Geoffrey at citere Lucans værk *Pharsalia*. Nedenfor er Geoffrey og Lucans tekststykker indsat samt oversættelserne af disse:

Geoffrey	Oversættelsen af Geoffrey	Lucan	Oversættelsen af Lucan
"territa quesitis ostendit terga Britannis?" ²²⁷	"he ran away in terror from the Britons whom he had come to attack" ²²⁸	"territa quaesitis ostendit terga Britannis?" ²²⁹	"[...] and turned his back in panic to the Britons whom he went out of his way to attack?" ²³⁰

Ændringerne Geoffrey gør sig ift. Lucan er minimale. Han ændrer kun på ordet *quesitis*, der originalt er stavet *quaesitis*. Grunden til brugen af citatet er også lig grunden Gerald har. Geoffrey ønsker at fremme egne beskrivelser gennem antikkens beskrivelser af samme. Citatet kommer efter, at Geoffrey skriver:

"How remarkable the British race was at that time! Twice it had put to flight the man who had subjugated to his will the entire world. Even now, when driven off the battlefield, the Britons went on resisting the man whom the whole world could not withstand. They were ready to die for their fatherland and for their liberty."²³¹

Geoffrey bruger altså citatet til at beskrive Cæsars frygt for englænderne som argument for, at han har ret i sin beskrivelse af det britiske folk. Englænderne havde, ifølge Geoffrey, allerede forsvaret sig to gange imod Cæsar og de ville blive ved indtil den dag de døde. Selv efter selve slaget fortsatte de med at gøre modstand. Geoffrey bruger derfor citatet til at understrege, at selv forfattere fra antikkens Rom anså englænderne som formidable modige modstandere. Det giver troværdighed til hans beskrivelse af englænderne, idet englænderne længe havde været sådan.

Et andet sted det ses, at Geoffrey gør brug af et tekststykke fra antik romersk litteratur, er under hans beskrivelse af Arvirargus, konge af englænderne. Geoffrey beskriver Arvirargus

²²⁷ Thorpe, 1966, s. 117

²²⁸ Thorpe, 1966, s. 117

²²⁹ Duff, 1962, s. 98

²³⁰ Duff, 1962, s. 99

²³¹ Thorpe, 1966, s. 117

som værende en modig og behård konge i krig, men som blid og venlig i fred. Han kæmpede længe imod det romerske overherredømme, men med alderen lod han mere magt gå til senatet i Rom.²³² Geoffrey bruger tekststykket vedrørende Arvirargus på en anderledes måde, end den forrige præsenterede tekst. Jeg vil mene, at dette tekststykke bliver brugt som bekræftelse på, at Arvirargus egentlig har eksisteret og var konge. Det skyldes manglen på information Geoffrey giver til læseren. Nedenfor er Geoffrey og Juvenals tekststykke indsat samt oversættelsen af disse:

Geoffrey	Juvenal	Oversættelsen af Geoffrey
"Regem aliquem capies, aut de themone Britanno Decidet Arvirargus." ²³³	"regem aliquem capies, aut de temone Britanno excidet Aruiragus." ²³⁴	"either you will capture a certain king, or else Arvirargus will tumble from the British chariot-pole." ²³⁵

Der er endnu en gang tale om et citat, hvor den oprindelige tekst har anden stavemåde, udskiftning af ord eller anden ordstilling. Det gør sig i dette tilfælde gældende for *themone* og ordet *excidet* i stedet for *decidet*. Yderligere så er navnet på den involverede person Aruiragus. Konteksten for citatet skal ses i en dialog mellem en blind mand og Nero, hvori den blinde mand fortæller indholdet af tekststykket til Nero. Fra Geoffreys side er der ikke fortalt, hvilken konge, der skal fanges for at sikre at Arvirargus beholder sin krone. Yderligere så præsenterer Geoffrey Arvirargus som død et par sætninger efter, men hans søn arver ham og tronen.²³⁶ Jeg vil derfor argumentere for, at brugen af dette citat er anderledes end det første, der blev præsenteret. Det synes, at Geoffrey har brugt citatet for at bevise Arvirargus' eksistens samt den berømmelse han besad. Han bliver derfor illustreret som en stor og mægtig konge, som selv kejser Nero hører om. Det viser endnu en gang englændernes storhed, men denne gang er det på en mere implicit måde. Geoffrey kan på denne måde bevise hele sin fortælling om Arvirargus

Gerald og Geoffrey gør altså forskelligt brug af antik romersk litteratur. Det kan siges, at Gerald bruger kilderne som argumenter for hans observationer af verden. Samtidig bruger han både kilderne som citater og som ordvalg. Han har derfor ikke kun én måde han gør brug af dem. Det kan også siges, at han bruger dem på samme måde som andre kilder fra

²³² Thorpe, 1966, s. 120-123

²³³ Thorpe, 1966, s. 123

²³⁴ Braund, 1996, s. 68

²³⁵ Thorpe, 1966, s. 123

²³⁶ Thorpe, 1966, s. 123

eksempelvis Bede, hvori han tager allerede eksisterende sandheder og bearbejder dem. Anderledes er det for Geoffrey. Han gør kun brug af citater. Han bruger dem til at fortælle noget om, hvem eller hvad han beskriver. Om det er en 1 til 1 beskrivelse er ikke vigtigt for ham. Det vigtige er, at andre også har snakket om karaktererne eller folkene, han selv beskriver. Forskellen mellem disse to forfattere er altså at finde i deres tilgang til den antikke romerske litteratur. Gerald bruger dem til at understøtte hans virkelighed og udbygge allerede eksisterende holdninger. Geoffrey bruger dem derimod som belæg for den storhed englænderne havde på romernes tid.

Legitimering af den britiske magt samt fremstillingen af selvforståelse

I de følgende afsnit vil dele af værkerne blive analyseret og diskuteret, hvor det er vurderet, at en legitimering af den britiske magt og fremstillingen af den britiske selvforståelse, finder sted. Med legitimering af den britiske magt samt selvforståelse menes der steder i værkerne, hvor forfatterne giver udtryk for den britiske dominans. Denne dominans kan både være historisk eller fra forfatternes samtid. Der vil samtidig også være fokus på grunden til denne fremstilling af selvforståelsen.

Den historiske legitimering af magten

Brugen af historie for at legitimere en specifik handling er en teknik, der eksempelvis blev brugt af kong Edward 1. til at legitimere retten til land.²³⁷ Forfatterne fra England i det 12. og 13. århundrede gjorde ligeledes brug af en sådan teknik til deres forklaring af retten til land.²³⁸ Denne måde at bruge historie på er ikke den eneste, som de udvalgte forfattere gjorde brug af. Forfatterne gjorde også brug af historien, fordi de ønskede et samlet ståsted for deres folkeslag. Behovet for brugen af historie skyldes, at den skaber et billede af en fælles nation eller folk gennem tiden. Det er derfor vigtigt for skabelsen af den fælles identitet og historie at kunne forklare, at alle fra samme folk stammer fra samme sted. Noget af det vigtigste, der kommer til udtryk i flere af værkerne, er den oprindelse, som det britiske folk har. William af Malmesbury sagde, at man kan spore de britiske konger til vigtige kristne figurer, mytiske karakterer, nordiske guder og romerne.²³⁹ Ligeledes præsenterer Geoffrey af Monmouth, at englænderne er nedstammet fra grækerne og romerne. Eksempelvis var den første konge af englænderne, Brutus, nevø af den tredje af de latinske konger. Geoffrey skriver til dette: "In Italy reigned Aeneas Silvius, son of Aeneas and uncle of brutus, the third of the Latin Kings."²⁴⁰ Jeg vil derfor mene, at britiske forfattere var enige om at skabe en stærk basis for det britiske folk og udvidelsen af denne.

På baggrund af den fælles oprindelse englænderne har, kan der gøres krav på andre racers territorier. Et sådant eksempel er at finde i *Topography of Ireland* hvor Gerald skriver:

"From this it is clear that Ireland can with some right be claimed by the kings of Britain, even though the claim be from olden times [...] the twofold claim from recent times. The kings of

²³⁷ Davies, 2021, s. 153

²³⁸ Scott & Martin, 1978, s. 253; Thorpe, 1966, s. 54 & 75

²³⁹ Mynors et al., 1998, s. 19, 23, 27, 31 & 175-177

²⁴⁰ Thorpe, 1966, s. 74

Britain have also a newly established double claim. On the one hand the spontaneous surrender and protestation of fealty of the Irish chiefs – for everyone is allowed to renounce his right; and on the other, the favour of the confirmation of the claim by the Pope.”²⁴¹

Her bliver det gjort klart af Gerald, at Irland retmæssigt skal være britisk. Det findes både begrundet i datiden, så vel som i samtiden. Samtidens grunde til retten af Irland kan ligeledes argumenteres at findes i fortiden. Grunden til, at de irske høvdinger har overgivet sig, skyldes øjensynligt den allerede startede invasion af landet, der var undervejs idet bogen blev skrevet. Derfor har der været behov for den historiske legitimering af invasionen i første omgang. Gerald gør derfor brug af fortiden for at legitimere samtidens brug af fortiden.

Legitimering af retten til Irland viser også det syn Gerald havde på englænderne som en samlet enhed. Han giver udtryk for, at det er de britiske konger, der har retten til Irland. Han pointerer derved, at det er det britiske folks konger, der har retten til de irske territorier. I den forlængelse argumenterer Daniel Davies for, at når britiske historikere på denne tid gjorde brug af navnet Britannien var det ensbetydende med England og omvendt.²⁴² Derfor var det de britiske konger, der havde retten til Irland og resten af De Britiske Øer. Der har derfor været en klar forståelse fra Gerald's side om, hvem englænderne var, og hvem de andre var.

Netop denne måde at skabe en forståelse af et samlet folk på er ikke ny. De antikke grækere gjorde det også. Måden hvorpå det blev gjort var via brugen af ordet *barbar*. Ordet var dog ikke kun for at skabe en forskel mellem folkene. Ifølge Ole Høiris blev *barbar* brugt om nogen, der var mellem dyrene og grækerne. Derved fik de skabt en måde hvorpå de kunne omtale dem selv som overmennesker ved at sætte sig i kontrast til andre.²⁴³ Det at skabe et fællesskab på baggrund af at kalde nogen andre for barbarer ses ligeledes i forfatterens værker. Det ses ved, at William af Malmesbury beskriver alle omkring englænderne som barbarer og Gerald af Wales beskriver irerne på samme måde ift. englænderne.²⁴⁴ Yderligere skriver han, at de skal tæmmes. “So, relying on the might and power of this spirit, I have been at pains to unfold clearly the story of the subjugation of the Irish people, and of the taming of the ferocity of a very barbarous nation in these our own times.”²⁴⁵ Han ser derfor ikke bare irerne som barbarer, men som dyr, der skal under kontrol. Han har derfor skabt et billede af det britiske folk som de optimale mennesker, hvilket sker på irenes bekostning. Det virker derfor som om,

²⁴¹ O’Meara, 1982, s. 99-100

²⁴² Davies, 2021, 150-152

²⁴³ Høiris, 2006, s. 80-83

²⁴⁴ Mynors et al., 1998, s. 207-209

²⁴⁵ Scott & Martin, 1978, s. 23

at der kan have været en tendens blandt britiske forfattere til at se og fremstille deres eget folk som overmennesker. Geoffrey gør nemlig også brug af ordet barbar i sin beskrivelse af saksere.²⁴⁶ Ligeledes har Bede gjort brug af det for at differentiere mellem folkeslagene han skrev om.²⁴⁷ Det lader derfor til at have været en tendens, der har været en del af skrivetraditionen helt tilbage fra de første beskrivelser af det britiske folk. Det flugter godt med det, der tidligere er blevet præsenteret i analysen. Det kan derfor tænkes, at forfatterne blev inspireret af romerne og grækerne til at bruge sådanne teknikker. Det betyder dog ikke, at de ikke har gjort det grundet behovet for at repræsentere eget folk i positivt lys. Det betyder blot at de er inspireret af romerne og grækerne og valgte at gøre dem efter grundet deres respekt. Denne respekt kommer til udtryk i f.eks. Gerald's værker, *The Journey Thorough Wales* og *The Description of Wales*. Her gør han stor brug af romerske og græske forfattere igennem begge værker. Brugen af disse er for at skabe en forståelse af mennesket, forfattere generelt og vores verden.²⁴⁸ Jeg vil derfor argumentere for at brugen af antikke forfattere beviser den respekt Gerald og hans ligemænd havde for disse. Om det er grundet den tidligere succes med teknikken eller om det er grundet egne erfaringer, så danner britiske forfattere altså en fælles front i brugen af den til samme formål.

Edward 1. i det 13. århundrede er den første kendte britiske konge til at benytte en tendens, hvor engelske monarker gjorde brug af de historiske værker som bevæggrund for deres territoriale ekspansion. Derfor tilskriver man ham som skaberen af denne tendens. Edward 1. forsøgte eksempelvis at finde historisk bevis for hans ret til Skotland.²⁴⁹ Et eksempel er, at Edward 1.s brug af Geoffreys fortælling om, hvordan Brutus navngiver Storbritannien efter eget navn og lader sine tre sønner arve øen efter ham. Denne passage bliver ifølge Katherine H. Terrel brugt flere gange i løbet af middelalderen til at forsvare kravet på andre områder.²⁵⁰ Geoffreys passage lyder:

”They divided the kingdom of Britain between them in such a way that each succeeded to Brutus in one particular district. Locrinus, who was the first-born, inherited the part of the island which was afterwards called Loegria after him. Kamber received the region which is on the further bank of the River Severn, the part which is now known as Wales but which was for a long time after his death called Kambria from his name. [...] Albanactus, the youngest, took

²⁴⁶ Geoffrey, 1854, s. 82 & 86

²⁴⁷ Giles, 1843, s. 68

²⁴⁸ Thorpe, 1978, s. 63-70 & 123

²⁴⁹ Davies, 2021, s. 153

²⁵⁰ Terrel, 2011, s. 321

the region which is nowadays called Scotland in our language. He called it Albany, after his own name.”²⁵¹

Davies udtrykker på baggrund af anden forskning, at det er Brutus, der giver landet væk til sine sønner. Det er samtidig den ældste søn, der får området, der senere bliver til England og derfor menes det, at Geoffrey har forsøgt at bevise englændernes dominans grundet arven. Davies udtrykker at dette argument bliver støttet op af referencer af denne fortælling helt op til det 17. århundrede.²⁵² Problemet er blot at Geoffrey i citatet udtrykker, at det var sønnerne, der delte landet mellem sig, uden Brutus’ involvering. Derfor var det ikke Brutus, der gav England til den først fødte søn. Det der derimod også kunne støtte op om Davies’ argument er måden brødrene bliver omtalt. Det er kun den ældste og yngste bror, der bliver omtalt ift., hvilken rækkefølge de blev født i. Jeg mener derfor, at Geoffrey har forsøgt at præsentere englænderne som de sande arvetagerer af hele øen. Det understøttes også af den efterfølgende historie om den yngste bror. Heri taber han området til den invaderende Humber. Locrinus, den ældste bror, tager så op og vinder området tilbage uden at tage andet end det guld og sølv, der var på skibene. Den ældste søn, der var konge af det område, der i Geoffreys samtid var England, var en godhjertet mand.²⁵³ På den måde fremstilles den første konge af England som værende stærk og den første konge af Skotland som værende svag. På den måde er det muligt, at Geoffrey har forsøgt at påvise den engelske modighed fra dag et. Den ældste søn, Locrinus allierede sig også med den yngste, Kamber, og sammen skulle de besejre Humber. Kamber bliver dog ikke nævnt i slaget mod Humber, hvorfor al ære tilfalder Locrinus.²⁵⁴ En mulig grund til at Kamber bliver nævnt i sammenhæng med Locrinus er, at waliserne, ifølge Geoffrey, var englændere på daværende tidspunkt.²⁵⁵ Derfor kan han have tænkt at de retmæssigt skulle nævnes.

Grundet Geoffreys måde at arbejde med citatets opbygning gør, at der også skabes en diskurs af tre forskellige lande. Her vil jeg argumentere for, at Geoffrey laver sin start på den engelske dominans eller overlegenhed. Det ses i hans måde at omtale regionerne. Den ældste søns område bliver nemlig ikke omtalt som andet end *Loegria*. Det kan derfor tænkes, at Geoffrey har lagt mere vægt på de andre sønners navne ift. deres områder. Den yngste søn siges nemlig at have opkaldt hans område efter ham selv, hvorimod de andre sønners områder senere er blevet opkaldt efter dem. Yderligere bliver områderne som den yngste og mellemste

²⁵¹ Thorpe, 1966, s. 75

²⁵² Davies, 2021, s. 155-156

²⁵³ Thorpe, 1966, s. 75-76

²⁵⁴ Thorpe, 1966, s. 75-76

²⁵⁵ Thorpe, 1966, s. 284

beskrevet efter samtidens navne. Det engelske område bliver altså ikke udpenslet direkte. Derfor er det op til læseren og den forståelse de har af Englands grænser, at placere det engelske territorie. Der bliver samtidig også skabt en klar forskel mellem walisere, skotter og englændere. Geoffrey er derfor med til at skabe en forståelse af et os-dem forhold via sin fortælling om grundlæggelsen af de givne lande.

Når det har været en mulighed, at Edward 1. har brugt historien som belæg for ekspansion er det ikke umuligt at forestille sig, at tidligere konger har gjort ligeså. Jeg vil derfor argumentere for at måden engelske forfattere har set på englænderne og engelskheden, har influeret måden adlen og højtstående embedsfolk har set på samme. Det skyldes at det kan tænkes, at kongerne eller højtstående embedsfolk har læst værkerne idet de skulle bruge dem som argument for ekspansionen. Det kan derfor også tænkes, at måden de har set på England, har været influeret af disse. Hvis det er en korrekt antagelse, viser det at brugen af historien som belæg for ekspansion også har været brugt til at kunne forstå eget folk og egen plads i det europæisk-kristne samfund. Det skyldes at disse embedsfolk ikke ville have brugt argumenter for ekspansionen, hvis præsentationen af eget folk var negativ. Derfor vil dette syn på englænderne og engelskheden smitte af på embedsfolkene, der muligvis vil få samme holdning som de bliver præsenteret for i teksterne. Derfor kan det tænkes at det syn forfattere som Gerald og Geoffrey har på englænderne har været det samme som adlen har haft. Dette fører til en spiral, hvori forfatter og embedsmand påvirker det respektive syn på englænderne og engelskhed.

De guddommelige krav på De Britiske Øer

Skabelsen af en plads i det europæisk-kristne samfund er også et emne, der kommer til udtryk i værkerne. Både som legitim ret til ekspansion, og som måde at skabe eller forstå den nationale selvforståelse. Gerald og Geoffrey var begge uddannede af kirkens folk og kan derfor også have set sig selv som nogen, der skulle pointere, hvor kristne englænderne var. Det var også en måde, hvorpå de endnu en gang kunne kategorisere eksempelvis irere som mindre værd end almene kristne mennesker. Noget andet, der kommer til udtryk, er Gerald's syn på kvinder som svagere og dyriske væsner. Dette syn bliver yderligere kombineret med Gerald's kristne tendenser idet han skriver:

“This is a filthy people, wallowing in vice. Of all peoples it is the least instructed in the rudiments of the Faith. They do not pay tithes or first fruits or contract marriages. They do not avoid incest. [...] men in many places in Ireland, I shall not say marry, but rather debauch, the

wives of their dead brothers. They abuse them in having such evil and incestuous relations with them.”²⁵⁶

Gerald beskriver heri irerne som et folk der ruller sig i moralsk fordærv. Yderligere så er det det af alle folk, der er det værst troende. Det er ikke bare folket som helhed, der bliver fremstillet negativt. Det er specifikt de irske mænd, der bliver fremstillet som djævlens yngel. De misbruger deres svigerinder ved at have et incestuøst forhold i form af levirate ægteskaber. Et levirat ægteskab er, hvor en mand gifter sig med sin afdøde brors kone. Det var en praksis, der blev set flere steder i Europa. Det ses eksempelvis i Livland. James Brundage præsenterer i sin artikel *Christian Marriage in Thirteen-Century Livonia*, at Pave Innocens 3. var nødt til at lave specifikke regler for, hvornår man kunne være kristen samtidig med, at man var i et levirat ægteskab.²⁵⁷ Det kan derfor tænkes at netop levirate ægteskaber også har været et fokus i gejstlige kredse i Gerald's samtid. Hvis dette er tilfældet, er det ikke underligt at han har gjort brug af levirate ægteskaber som eksempel på irenes manglende kristen tro. Samtidig kommer det til udtryk, at han ser levirate ægteskaber som udskejelser og ikke som egentlige ægteskaber. Gerald kan altså ikke skjule sin tro i hans arbejde og er derfor ikke altid objektiv i hans præsentation af Irland.

Kvinderne bliver gennem det levirate ægteskab inddraget i en ondskab de ikke selv har bedt om. Det indikeres derfor, at Gerald ikke har meget til overs for irske mænd og ser kvinderne som svage, idet de accepterer situationen. Det kan også ses i hans holdning til ondskab. Kvinder står, ifølge Gerald, bag næsten alle katastrofer, der nogensinde er sket.²⁵⁸ Han skriver yderligere om en kvinde, der havde sex med en ged. På samme måde som de tidligere kvinder lod sig blive misbrugt, gjorde kvinden med geden det også. Til dette skriver Gerald: ”The wretched woman, proving herself more a beast in accepting him than he did in acting, even submitted herself to abuse.”²⁵⁹ Det fremgår, at kvinden beviser, at hun er et dyr på et sådant niveau, at selv ikke et rigtigt dyr er lige så dyriske som hun er. Det er dog ikke kun irske kvinder, han ser som dyr. Han fortæller ligeledes om en fransk kvinde, der havde sex med en løve. Kvinden havde dog magt over dyret og kunne derfor kontrollere dyret ved brugen af sin kvindelighed.²⁶⁰ Det lader derfor til, at Gerald generelt ikke har haft meget tilovers for kvinder, men specielt ikke de svage irske kvinder. Den eneste irske kvinde Gerald omtaler positivt er

²⁵⁶ O’Meara, 1982, s. 106

²⁵⁷ Brundage, 1973, s. 315-316

²⁵⁸ Scott & Martin, 1978, s. 25

²⁵⁹ O’Meara, 1982, s. 75

²⁶⁰ O’Meara, 1982, s. 75-76

Brigid.²⁶¹ Denne Brigid er muligvis den irske St. Brigid.²⁶² Som helgen var hun en troende og hellig kvinde og derfor en ordentlig kvinde. Gerald har, via denne måde at omtale kvinder, skabt en måde at beskrive, hvordan man er kvinde på en rigtig og forkert måde. En rigtig kvinde er kristen, hvilket en rigtig brite også er. Derfor bliver der skabt et lighedstegn mellem det er være kristen og britisk.

Samtidig med at manden fremstilles som djævlens yngel og kvinderne som dyr, fremstilles hele det irske folk som hedninge. Det skyldes deres mangel på forståelse af de vigtige dele af den kristne tro som f.eks. dåben.²⁶³ Selv gejstligheden, som han ellers komplimenterer, er ikke de bedste kristne han har mødt. De drikker for meget og er for voldsomme ift. deres embede.²⁶⁴ Han mener dog, at denne gejstlighed også godt kan anerkende deres fejl og mangler. Det er især vedrørende grunden til invasionen, at det kommer til udtryk. Til dette skriver han:

“In the end the general consensus of opinion settled upon this as the reason: that because of the sins of their own people, and in particular because it had formerly been their habit to purchase Englishmen indiscriminately from merchants as well as from robbers and pirates, and to make slaves of them, this disaster had befallen them by the stern judgement of the divine vengeance”²⁶⁵

Gerald giver udtryk for en forståelse fra den irske gejstlighed ift. invasionen. Han siger, at de selv kan se, at de var et syndigt folk. Det var netop grundet den syndige måde at leve livet på at de blev invaderet. Det skyldes eksempelvis deres tidligere brug af englændere som slaver. Det var derfor Guds plan, at englænderne skulle invadere for at straffe dem. Gerald fremstiller på denne måde en situation, hvori irerne godt ved at de har fortjent invasionen. Samtidig legitimerer han invasionen. Denne måde for legitimering ses også i Geoffreys beskrivelse af sakkernes dominans af Storbritannien.²⁶⁶

²⁶¹ O'Meara, 1982, s. 81-82

²⁶² Skytshelgen af hele Irland. Efter sigende skulle hun være fra Kildare. (McCafferty, 2020, s. 53-54)

²⁶³ O'Meara 1982, s. 110-112

²⁶⁴ O'Meara, 1982, s. 112

²⁶⁵ Scott & Martin, 1978, s. 69-71

²⁶⁶ Thorpe, 1966, s. 54

Nationen eller racen?

I de følgende afsnit vil det blive forklaret, hvordan Gerald og Geoffrey forstår Storbritannien og England som samfund. Der vil altså være et fokus på forfatterens forståelse af det britiske fællesskab. Yderligere vil der være et fokus på, hvordan det bliver præsenteret i de udvalgte værker.

Forståelsen af *gens*

Måden hvorpå race omtales i kilderne er anderledes end den forståelse, vi har af termen i dag. I dag forstås race som en social konstruktion, hvor fokuset er på biologiske eller etniske forskelle mellem mennesker imellem. Det er altså en måde at kategorisere individer på ud fra deskriptive træk i form af hudfarve eller ansigtsstruktur.²⁶⁷ Begrebet handler, f.eks. ifølge Carol Lumbley, om hvordan man observerer, kategoriserer og udnytter observerbare forskelle.²⁶⁸ Begrebet har ændret betydning flere gange i historien. Et eksempel er Shakespeare, der bruger begrebet til at beskrive familieslægter.²⁶⁹ Det er derfor vigtigt at have fokus på meningen af forfatterens brug af begrebet på deres præmisser.

Problemet med de engelske oversættelser af værkerne er, at det ikke lader til, at der er taget højde for de forskellige latinske ord, der bliver brugt til at beskrive de forskellige folkeslag. Her er ord som *gens* og *nation* begge oversat til race (race) og folk (people).²⁷⁰ Det kan skyldes, at oversætterne har vurderet, at det ville være mest givtigt at oversætte efter mening og ikke efter en ordret gengivelse. Værkerne og brugen af race som begreb i disse har også været fokus for et forskningsfelt i moderne forskning. I dette forskningsfelt er der både fokus på race som den moderne forståelse af racebegrebet, men også Gerald og Geoffreys brug af begrebet. Eksempelvis er der fokus på den racemæssige beskrivelse som waliserne var udsat for, helt fra romersk tid. Lumbley pointerer, at waliserne bliver gjort anderledes gennem deres hudfarve, hvilket passer på det racebegreb vi har i dag.²⁷¹ Beskrivelserne er dog mere generelle og Lumbley præsenterer, at den romerske historiker Tacitus beskrev en stamme fra Wales som mørk i huden og med krøllet hår.²⁷² En sådan generel beskrivelse ses også i *The Topography of Ireland*, hvor Geoffrey forklarer, hvordan irerne går klædt, samt at de ligner et barbarisk folkefærd. Ifølge Gerald ligner de barbarer, fordi de ikke passer til samtidens tanker om tøj,

²⁶⁷ Castree, Kitchin & Rogers, 2013, s. 408

²⁶⁸ Lumbley, 2019, s. 3

²⁶⁹ Thompson, 2015, s. 454

²⁷⁰ Scott & Martin, 1978, s. 245-252; O'Meara, 1982, s. 100-104, 106 & 117 og Thorpe, 1966, s. 54-56

²⁷¹ Lumbley, 2019, s. 1-2

²⁷² Lumbley, 2019, s. 1

udseende og levevis.²⁷³ Lumbley argumenterer for, at race i middelalderlitteraturen var biopolitisk²⁷⁴ motiveret. Det er specielt væsentligt for den engelske forståelse og brug af race. Geoffrey kan, ifølge Lumbley, siges at have skabt en ny diskurs vedrørende race, på baggrund af sin fortælling om skabelsen af England. Det skyldes den store popularitet som *DGB* endte med at opnå i tiden efter dens færdiggørelse.²⁷⁵ Yderligere udtrykker hun, at han derfor er med til at skabe en forståelse af et hierarki blandt folkene i Storbritannien. Denne måde at dele folkeslagene op på bliver, ifølge hende, også gjort af andre forfattere fra Geoffreys samtid. Der var derfor en tendens blandt engelske forfattere til at opdele folkefærd efter etniciteter eller område. Det gør, ifølge Lumbley, at hvide folkefærd ses som forskellige etniciteter, hvilket skaber problemer for moderne forsknings forståelse af disse.²⁷⁶ Etnicitet handler derfor for Gerald og Geoffrey om forskellene på kultur og traditioner mere end det handler om udseende.

Forfatterens tilhørsforhold til folkeslagene og egen identitet

Forfatterne forsøgte igennem deres tekst at fortælle deres læsere om De Britiske Øer og deres historie. Det er yderligere blevet klarlagt, at det blev gjort ved at skabe et hierarki folkegrupperne imellem. Grunden til, at de valgte at præsentere øerne samtidig med at skabe et hierarki, er dog ikke det eneste perspektiv som er vigtigt, ift. Gerald og Geoffreys forhold til folkeslagene. Geoffrey og Gerald var begge fra komplicerede baggrunde i form af deres fødested. Både Geoffrey og Gerald har muligvis haft problemer med at finde deres eget folkeslag grundet den komplicerede familiære baggrund. Det kan have ført til et eget behov for skabelsen eller bekræftelsen af allerede eksisterende hierarkiske tanker.

Gerald og Geoffrey var begge indehavere af hybrididentiteter i form af afstamningen fra forskellige folkeslag. Geoffrey er i senere forskning blevet identificeret som bretoner, med walisisk eller normannisk afstamning eller tilknytning. Det skyldes hans tilknytning til Monmouth, der ligger på grænsen mellem Wales og England. Der har dog også været spekuleret i, om han har været engelsk grundet hans tanker vedrørende det britiske folks placering i det førnævnte hierarki. Han har samtidig også fokus på slægtskabet mellem waliserne og

²⁷³ O'Meara, 1982 s. 100-103

²⁷⁴ Lumbley forstår biopolitik gennem Foucaults måde at definere begrebet på. Her bliver det beskrevet som følgende: "post-Enlightenment systems of sovereignty that have 'the right to take life or let live' shoring up normalizing biopowers which result in racism, 'the indispensable precondition that allows someone to be killed'" (Lubley, 2019, s. 3) Det er altså kategorierne individer hører under, der er afgørende for om de har ret til at bestemme over andre individers liv og død.

²⁷⁵ Lumbley, 2020, s. 375-376

²⁷⁶ Lumbley, 2020, s. 371

englænderne. Det er derfor ikke underligt, at identitet i form af folkeslag er vigtigt for Geoffrey, hvilket Lumbley og J. S. P. Tatlock også giver udtryk for i deres forskning.²⁷⁷

Gerald var mere præget af sin hybrididentitet, end det tænkes, Geoffrey var. Hans slægtskab var af anglonormannisk adelsmands blod, men også royalt walisisk blod.²⁷⁸ Problemet for Gerald var, at han blev anset som brite af waliserne og derfor absolut ikke en del af deres folk. Modsat anså englænderne og anglonormannerne ham som forræder og waliser. Han blev anset som uciviliseret eller mindre værd ved det engelske hof, hvori han gjorde tjeneste i lange perioder af hans liv. Han var derfor både insider og outsider i form af sin hybrididentitet. Et eksempel på dette var, grunden kong Henrik 2. brugte for, at han ikke skulle være biskop af St. Davids. Her bliver hans tilknytning til Wales nævnt som en af hovedgrundene til, at det ikke skulle ske.²⁷⁹ Han var derfor waliser i englændernes øjne og alt andet end waliser i waliseres øjne. Fordi Gerald's forfatterskab, specifikt vedrørende Irland, var støttet af det britiske hof er det heller ikke unaturligt, at han positionerer og bekræfter den daværende hierarkiske opsætning, hvori englænderne var øverst.²⁸⁰ Han har derfor også haft andre grunde til at bekræfte hierarkiet end sin hybrididentitet. Dog mener jeg, at den uden tvivl har haft indflydelse på, hvordan han opfattede folkeslagene på De Britiske Øer.

Gerald skulle finde sin egen plads i hierarkiet grundet hans hybrididentitet. Et eksempel på forsøget er at finde i *The Description of Wales*. Værket er delt op i to afsnit, hvori det ene fremhæver de positive egenskaber waliserne har, og det andet fremhæver de negative egenskaber. Disse dele bliver også kaldt bog 1 og bog 2.²⁸¹ Heri forsøger han at gå linegang mellem at fremhæve englænderne ved at præsentere det negative ved waliserne og stadig præsentere waliserne som et civiliseret folk. I bog 1 fremhæver han waliserne som gæstfrie og generøse:

”In Wales no one begs. Everyone’s home is open to all, for the Welsh generosity and hospitality are the greatest of all virtues. They very much enjoy welcoming others to their homes. When you travel there is no question of your asking for accommodation or of their offering it: you just march into a house and hand over your weapon to the person in charge.”²⁸²

²⁷⁷ Lumbley, 2020, s. 375-376; Tatlock, 1938, s. 696-697

²⁷⁸ Putter, 2010, s. 84

²⁷⁹ Scott & Martin, 1978, s. xiv

²⁸⁰ Lumbley, 2019, s. 5

²⁸¹ Thorpe, 1978, s. 218-219

²⁸² Thorpe, 1978, s. 236

Gæstfrihed og generøsitet er de vigtigste dyder for en waliser. De er samtidig også vant til, at man bare kan gå ind i et tilfældigt hjem, og indehaveren vil give dig husly og mad. Waliserne er derfor et åbent og venligsindet folk, der elsker at give og dele, hvad de har. I Bog 2 bliver selvsamme egenskaber igen præsenteret, dog denne gang negativt:

”If they come to a house where there is any sign of affluence and they are in a position to take what they want, there is no limit to their demands. They lose all control of themselves, and insists on being served with vast quantities of food and more especially intoxicating drink. [...] All the same, no one in Wales mortgages his property to satisfy his greed and gluttony, as I have seen the English do.”²⁸³

Waliserne bliver her fremstillet som grådige, hvis indehaverne af huset virker til at være velhavende. Den egenskab bliver dog præsenteret som den eneste form for grådighed waliserne har. Modsat så er det britiske folk mere tilbøjelige til grådighed på anden vis.²⁸⁴ Hvis det negative sættes i sammenhæng med den positive præsentation i bog 1, så er det naturligt for waliserne at bede om mad og drikke; også fra rige mennesker. På den måde er waliserne egentlig ikke grådige, men efterlever blot den vigtigste dyd blandt folket: nemlig gæstfrihed og generøsitet. Gerald får derfor skjult det negative i form af den vigtigste dyd for waliserne. Ydermere så vælger Gerald at sammenligne waliserne med englænderne. Det gøres på en sådan måde, at waliserne stadig er under englænderne. Han påviser dog, at englænderne også har deres egne laster. Waliserne er derfor ikke langt under dem i hierarkiet, men de er dog ikke på samme niveau. Forskellen på det engelske folk og irerne præsenteres også gennem waliserne. Gerald indikerer her, at waliserne er højere i hierarkiet end irerne: ”Here are two things worth remembering : the Irish are the most jealous people on earth, but the welsh do not seem to know what jealousy is.”²⁸⁵ Waliserne bliver på denne måde præsenteret som vigtigere og mere civiliserede end irerne. Gerald's hybrididentitet i form af den walisiske og britiske identitet er derfor også positiv. Han kan være alt det positive som waliser, men også det positive som brite. Samtidig har de begge laster, der gør, at selv hvis han kun var englænder ville han ikke være ufejlbarlig. Jeffrey Jerome Cohen argumenterer for, at Gerald fandt denne plads ved at kigge på, hvad han ikke var. Ifølge Cohen så kunne Gerald via denne differentiering skabe sig en form for selvforståelse. Et eksempel på dette var hans køn. Han vidste, hvordan det var at være mand, grundet

²⁸³ Thorpe, 1978, s. 262

²⁸⁴ Dimock, 1868, s. 212-213

²⁸⁵ Thorpe, 1978, s. 236

hans virke. Yderligere skulle han gennem dette virke være i cølibat, hvilket er en levevis primært brugt af mænd. Det er netop de gejstlige traditioner, som Cohen argumenterer for, er gennemsyrede af kvindehad. Måden det kommer til udtryk på er gennem det kvindesyn, man ser i hans værker, hvilket det også tidligere er blevet forsøgt klargjort. Selv egne kvindelige familiemedlemmer bliver ikke positivt portrætteret. Cohen bruger her et citat, hvor Gerald skriver om Nest. Det er derfor ikke underligt, at dette kvindehad også er at se i hans værker om Irland. Ifølge Cohen er grunden til at Gerald går så meget op i Irland, at han er helt sikker på, at han ikke er irer. Han kan derfor skabe en fjende og distancere sig selv fra problemet vedrørende hans egen baggrund, der muligvis minder om iredes.²⁸⁶ Det er derfor ikke kun, fordi Gerald ønsker at fremstille waliserne bedre end iredes, at han skriver om Irland. Det handler også om, at han endelig kan se sig selv som andet end fjenden.

Geoffreys håndtering af egen hybrididentitet er anderledes end Gerald's. Hans værk og den præsentation af historien, der er i den, forsøger primært at forklare mulighederne og baggrundene for hybrididentiteterne på De Britiske Øer. Det betyder dog ikke, at Geoffrey ikke havde fokus på de enkelte folkefærd. Der er stadig folkegrupper, der er vigtigere og mere velansete. Samtidig er der også folkegrupper, der ikke kan finde deres plads i den europæiske forståelse. Formålet med forklaringen af hybrididentiteter er dog ikke kun hans forsøg på at forklare hans egen identitet. Ifølge Lumbley skal den også forstås som et forsøg på at bevise, at alle lande og områder stammer fra den samme familie. Hun udtrykker dog, at Geoffrey stadig mente, at nogle folkefærd var vigtigere end andre. På denne måde kunne Geoffrey fortsætte legitimeringen af invasionerne påbegyndt af Henrik 1.²⁸⁷

Måden Geoffrey forklarer hybrididentiteter på, ses allerede i starten af sin oprindelsesmyte. Brutus den daværende konge af englænderne gav forskellige områder af øen til sine tre sønner. De områder er Wales, England og Skotland.²⁸⁸ Geoffrey præsenterer altså en fælles oprindelse for alle individer i områderne i Storbritannien. På den måde fortæller han, at alle folkeslagene har en hybrididentitet i form af det trojanske og italienske blod, der løb gennem Brutus åre.²⁸⁹ Jeg mener, at det der yderligere taler for, at Geoffrey arbejder med sin egen hybrididentitet ud fra dette eksempel er måden, han omtaler walisernes oprindelse og englændernes oprindelse på. Det er den præcis samme introduktion som Geoffrey kommer med til

²⁸⁶ Cohen, 2000, s. 93-94

²⁸⁷ Lumbley, 2020, s. 376

²⁸⁸ Thorpe, 1966, s. 75

²⁸⁹ Thorpe, 1966, s. 54

disse to.²⁹⁰ På den måde placeres englænderne og waliserne på et mere lige niveau, hvorved skotterne indikeres som mindre værd.

Geoffrey præsenterer yderligere de andre folkeslag, der kommer til øen efter englænderne. Det er: Normannerne, pikterne, skotterne og sakserne. Englænderne er det folkeslag, der har været på øen længst og har domineret den fra ende til anden. De er derfor også det oprindelige folk.²⁹¹ Det kan her tænkes, at det er Brutus og hans sønner, som Geoffrey har haft i tankerne vedrørende denne pointe. Der er dog ingen diskussion om, hvilken folkegruppe Geoffrey respekterer og anerkender som det sublime folkeslag. Beviset på denne tanke er allerede at finde i navnet på Geoffreys værk: *De gestis Britonum*, der af Smith bliver oversat til "On the Deeds of the Britons (Briternes gærninger)."²⁹² Værket handler derfor om englænderne og ikke om Storbritannien som område. Yderligere fortæller Geoffrey i starten af sit værk, at ideen bag værket er at fortælle om briternes historie.²⁹³ Det er derfor indiskutabelt, at Geoffreys hovedfokus var på briterne og forklaringen på deres daværende position i samfundet. Det kan ses som begrundelse for forskeres holdning til Geoffreys identitet. Hertil er der også en diskussion, hvor bl.a. Lumbley og Joshua B. Smith deltager. Diskussionen omhandler, hvordan Geoffrey forstod egen identitet samtidig med, at han også havde et ønske om at være brite, fremfor waliser. Det er grunden til dette ønske, som diskussionen omhandler.²⁹⁴ Jeg vil argumentere for, at Geoffrey skrev værket for at forstærke den forståelse, han havde af folkegrupperne samt en måde at sikre, at han blev forstået som brite og ikke waliser. Disse vil derfor også fremme en positiv selvforståelse, da forståelsen af englænderne kan være positiv, grundet hans ønske om at være brite frem for waliser.

Geoffrey og Gerald har derfor forskellige måder at arbejde med deres hybrididentitet og deres forhold til denne på. Gerald forsøger at finde en balancegang mellem at fremstille englænderne som eliten og præsentere waliserne som prisværdige, men ikke på lige fod med englænderne. Det er samtidig denne balancegang, der gør, at Gerald's måde at præsentere forskellige folkegrupper på kan virke som rygdækning for egen hybrididentitet og det positive ved den. Geoffrey arbejder derimod med sin hybrididentitet og hybrididentitet mere generelt, ved at spore alle tilbage til samme start. På den måde er alle englændere, og derfor kan Geoffrey også kalde sig selv brite. Derfor vil han også være en del af det mest imponerende folk på øen.

²⁹⁰ Thorpe, 1966, s. 75

²⁹¹ Thorpe, 1966, s. 54

²⁹² Smith, 2020, s. 2

²⁹³ Thorpe, 1966, s. 54

²⁹⁴ Lumbley, 2020, s. 375-376; Smith, 2020 s. 11-12

Brugen af *gens* i oversættelserne

Måden oversættelserne bruger *gens* er afhængig af, hvilken forståelse oversætteren har af værket. Oversættelserne falder i to grene. Enten bruges der folk ellers bruges der race, til at oversætte *gens*. Jeg vil argumentere for, at det skyldes den moderne forståelse af begreberne folk og race. Som udgangspunkt bliver *gens* oversat til folk og ikke race, men det hænder dog, at det bliver oversat til race. Når der er fokus på et specifikt folkeslag; f.eks. når Gerald beskriver, hvordan man skal overtage irlenerne.²⁹⁵ Det bliver også brugt, når det er indforstået, hvilket folk der er tale om. Det ses igen i Gerald's forståelse af irlenerne som et utroværdigt folk.²⁹⁶ Et andet eksempel ses, når oversætteren af *DGB* skriver *British race*,²⁹⁷ hvor Geoffrey eksempelvis gør brug af beskrivelsen *genus Britonum*²⁹⁸ og *gentem Britonum*²⁹⁹. Oversætterne er derfor ikke konsekvente i deres valg af race eller folk som oversættelse af *gens*. Det eneste, der er konstant, er, at når *gens* sættes i sammenhæng med et område eller en nation vil det blive oversat til nationens folk eller nationens race. Et eksempel på dette er Gerald's brug af ovennævnte idé til overtagelsen af Irland. Nedenfor bliver det illustreret ved den latinske tekst samt oversættelsen af denne:

Gerald	Oversættelsen
"Qualiter Hibernica gens expugnanda sit." ³⁰⁰	"How the Irish people is to be conquered." ³⁰¹

Her bliver *gens* sat i sammenhæng med *Hibernica*. Det kan derfor forstås på samme måde som Geoffreys beskrivelser af den førnævnte britiske race. Det viser derfor også at oversætterne er konstante i deres brug af *gens* og en nation. Det vil altid blive forstået som en nations folk eller race.

Et andet begreb, der bliver brugt til at beskrive folk, er *plebs* eller anden bøjning af ordet.³⁰² Geoffrey gør også brug af ordet *populus*, for at gøre det klart, at der de forskellige folkefærd, der bor i Storbritannien.³⁰³ Et sted hvor oversættelsen også kalder noget for race på en måde, der flugter med den måde Shakespeare gjorde brug af begrebet på, ses i Gerald's

²⁹⁵ Scott & Martin, 1978, s. 244-245

²⁹⁶ Scott & Martin, 1978, s. 248-249

²⁹⁷ Thorpe, 1966, s. 105, 117

²⁹⁸ Geoffrey, 1854, s. 53

²⁹⁹ Geoffrey, 1854, s. 43

³⁰⁰ Scott & Martin, 1978, s. 244

³⁰¹ Scott & Martin, 1978, s. 245

³⁰² Dimock, 1868, s. 192

³⁰³ Geoffrey, 1854, s. 4

fortælling om en garnison bestående af tre forskellige folkefærd. Nedenfor ses Gerald præsentation af garnisonen samt oversættelsen af denne:

Gerald	Oversættelsen
”Denique tripertita nobis in primis familia fuerat ; Normanni, Angli, nostri in Hibernia reperti.” ³⁰⁴	”One final point. Men of three races formed the greater part of our garrison, for Normans, English and men of our race were all to be found in Ireland.” ³⁰⁵

Oversættelsen påfører altså racebegrebet til Geralds tekst. Gerald skriver selv, at der er tre tropper eller familier. Han differentierer derfor mellem normannere, englændere og walisere. Hans brug af *familia* kan være grunden til at oversætterne har valgt at bruge race begrebet. Her ses det at oversætterne kan have valgt at gøre brug af en anden forståelse end vi har af familie den dag i dag. Om det er sådan oversætterne har valgt at forstå *familia* på, vides ikke, men Geoffreys brug af ordet for at adskille folkefærdene viser, at han ikke havde et egentligt ord for race på den måde, vi forstå det i dag.

Gerald og Geoffrey skaber, på trods af manglen på et egentligt racebegreb, en hierarkisk opsætning, hvori englænderne er øverst og alle andre er mindre værd end dem. Den kan være denne hierarkiske opbygning af de forskellige folkeslag fra De Britiske Øer, der gør, at oversætterne bruger ordet race. Daniel Davies argumenterer, at netop dette var formålet med beskrivelserne af England som Gildas og Bede lavede allerede i det 5. eller 6. og 8. århundrede. Der bliver derfor dannet en dominans i litteraturen, hvorved det britiske folk er bedre end eksempelvis waliserne og skotterne.³⁰⁶ Noget andet, der ligger til grund for argumentet om brugen af race i oversættelserne, er endnu en gang den moderne forståelse af begrebet. Det handler altså om mere end bare hudfarve, selvom det er sådan vi forstår det i dag. Det er derfor ikke underligt at oversættelserne gør brug af ordet race på trods af Geoffrey og Geralds mangel på et sådant ord. Ved at bruge race i oversættelserne illustrere de meget tydeligt, at forfatterne har set nogle folkeslag mere overlegne end andre. Et perspektiv der også passer ind i den nutidige forståelse af differentieringen mellem racer. Selv om det ikke handler om hudfarve, bliver det

³⁰⁴ Scott & Martin, 1978, s. 244

³⁰⁵ Scott & Martin, 1978, s. 245. Se også s. 356 for en forklaring af oversætternes forståelse af *men of our race*.

³⁰⁶ Davies, 2021, s. 157

tydeligt for en nutidig læser, at forfatterne har set ned på nogle folkefærd for at ophøje nogle andre.

Det er netop kategoriseringen og udnyttelsen af observerbare forskelle, som Gerald og Geoffrey gør brug af i deres værker. Det var nemt for Gerald og Geoffrey at kategorisere de forskellige folk bosiddende på De Britiske Øer. Det skyldes, at Gildas og Bede allerede havde gjort det 400 år forinden. Der var derfor skabt en forståelse af grænserne og de folk, der var bosiddende på De Britiske Øer. Det er derfor nemt for Geoffrey at opdele de forskellige folk efter region. Det samme er tilfældet for Gerald. Han er meget regionsbestemt i sine værker, og derfor kan han fuldstændig koncentrere sig om et enkelt folk og deres liv ift. det engelske folk. Det er derfor en forskellig måde, hvorpå de to forfattere arbejder med forståelsen af englænderne og alle andre, men slutproduktet er ens. De får begge skabt et negativt billede af den almene person fra andre folkefærd end det britiske. Gerald får også i *Topography of Ireland* skabt en parallel mellem Frankrig og Irland samt kvinderne i landene og deres synder. Han præsenterer først fortællingen om den irske kvinde, der havde et seksuelt og sensuelt forhold til en ged. Efterfølgende får man en præsentation af en løves lignende forhold til en kvinde i Frankrig. I begge tilfælde er det konger, der har givet dyrene til en kvinde, og kvinderne har så et forhold til de dyr som de egentlig skulle passe på.³⁰⁷ Gerald knytter ligeledes forbindelse mellem waliserne og franskmændene i *The description of Wales*, men denne gang i positiv forstand. Gerald forklarer, at waliserne er ens med franskmændene og romerne i deres selvtilid.³⁰⁸ Franskmændene bliver altså præsenteret som bæster ift. irerne, men som modige i sammenhæng med waliserne. Gerald havde selv studeret i Paris og anså fransk for at være et sprog på niveau med Latin.³⁰⁹ Han må derfor have anset franskmændene for civiliserede, idet deres sprog var på niveau med Latin, hvilket blev afspejlet i deres modighed. Via koblingen af de negative tanker mellem irerne og franskmændene og det modsatte vedrørende waliserne præsenteres det hierarkiske også. Som tidligere præsenteret forstod Gerald og Geoffrey englænderne som de bedste efterfulgt af waliserne og slutteligt irerne. Gerald gør altså brug af fordele og ulemper, som han mener, de forskellige folk besidder. Det gøres til en sådan grad, at han får dannet hierarkiet på samme måde som Geoffrey gør, blot på en indirekte måde.

³⁰⁷ O'Meara, 1982, s. 75-76

³⁰⁸ Thorpe, 1978, s. 245

³⁰⁹ Putter, 2010, s. 86

Kontrasten mellem fortællingerne af de forskellige racer

Hierarkiet af folkegrupperne på De Britiske Øer som Gerald og Geoffrey arbejdede med, er en central del af deres værker og forståelsen af dem. Det er netop spørgsmålet om, hvordan de arbejdede for at bekræfte hierarkiet, der er vigtigt at have et fokus på. Det skyldes, at den forståelse som Gerald og Geoffrey havde af engelskhed, kommer til udtryk i kontrasten til andre folk og beskrivelserne af disse. Ifølge Davies skrev skotske historikere f.eks. deres fortælling som modsvar til den britiske. På den måde skabte de en forståelse af, hvad Skotland og skotskhed var.³¹⁰ Ligeledes kan det tænkes, at Gerald og Geoffrey har gjort det samme. For at forstå deres syn på, hvad en brite er, vil jeg mene, at man skal have fokus på, hvad de siger om andre folkeslag.

Som det allerede er blevet forklaret, forsøger både Gerald og Geoffrey at understrege englændernes plads i hierarkiet. Yderligere er de begge neutrale eller positivt stemte overfor waliserne. Det kommer derfor til udtryk, at englænderne er det bedste folk, hvorefter waliserne indtager pladsen efter. Grunden til at det tænkes, at både Geoffrey og Gerald har beskrevet deres forståelse af engelskhed på baggrund af beskrivelsen af andre, findes i kontrasterne til andre. Gerald gør brug af irerne som modsætning, til både englænderne og waliserne. Geoffrey gør derimod brug af skotterne, pikterne og sakserne. De gør derfor ikke brug af den samme modsætning, men resultatet vil jeg argumentere for er det samme. Det ses derfor, at både Gerald og Geoffrey har haft et behov for at inddrage englænderne og kontrasten til et andet folk for at kunne beskrive, hvad engelskhed var. Der er dog en stor forskel på, hvorfor det bliver gjort.

Lumbley skriver, at Geoffrey gør brug af kontrasten mellem andre folk og englænderne, fordi det er netop englænderne, der er hovedaktørerne og ikke de andre folkefærd.³¹¹ Der er derfor også behov for at skabe en repræsentation af folkeslag som englænderne er bedre end. Yderligere skal de bruges til at præsentere englænderne i et favorabelt lys. Et eksempel på det er den romerske invasion, hvori englænderne besejrer romerne to gange og i den forlængelse får ros af romerske forfattere.³¹² Her bliver englænderne præsenteret på niveau med romerne, idet de er fra samme oprindelige folk. Til det skriver Geoffrey: "Those Britons come from the same race as we do, for we Romans, too, are descended from Trojan stock."³¹³ Yderligere modstod de Julius Cæsar som Geoffrey beskriver som "The man who had subjected to his will the entire world."³¹⁴ Han præsenterer altså en anerkendelse fra den mægtigste mand vedrørende

³¹⁰ Davies, 2021, s. 153-154

³¹¹ Lumbley, 2020, s. 380

³¹² Thorpe, 1966, s. 117

³¹³ Thorpe, 1966, s. 107

³¹⁴ Thorpe, 1966, s. 117

deres fælles ophav. Samtidig fortæller han om, at englænderne kunne modstå den selvsamme mægtigste mand. Englænderne er derfor ikke bare et af de mest magtfulde og prominente folkefærd på De Britiske Øer, men også på tværs af historien. På baggrund af det vil jeg mene, at Geoffrey så englænderne som det ubestridt bedste folkefærd i hans samtid.

For at kunne påvise og understøtte denne holdning er Geoffrey også nødt til at præsentere læseren for folkeslag, der ikke er på englændernes niveau. Denne forskel på niveau kommer til udtryk gennem præsentationen af sakserne og pikterne. Disse folkefærd bliver beskrevet ekstremt negativt, selvom Geoffrey allerede har indrømmet, at de dominerer englænderne i hans samtid.³¹⁵ Det ville derfor være logisk at tænke, at en sådan sammenhæng kun nedgjorde englænderne, da pikterne og sakserne, i form af deres dominans, var bedre eller stærkere folkefærd. Det virker dog ikke til at være sådan Geoffrey arbejder med dominansen. Det skyldes, at han argumenterer for, at det er Guds straf grundet englændernes tidligere arrogance.³¹⁶ Det er derfor ikke, fordi pikterne og sakserne er bedre folkefærd, men kun fordi Gud straffer englænderne med disse folkeslag som medium. Denne holdning til pikterne og sakserne kommer også til udtryk gennem den egentlige beskrivelse af dem.

Pikterne bliver beskrevet ekstremt negativt, både ift. hvem de associerer sig med og i deres almene beskrivelse. Pikterne bliver beskrevet i sammenhæng med Vortigern, som Geoffrey beskriver som en skurk. ”In this you can see the hidden treachery of a secret enemy.”³¹⁷ Yderligere beskriver Geoffrey pikterne som luskede. Til dette skriver Geoffrey: ”[...] that the Picts were a shifty people, ready for any mean trick.”³¹⁸ På den måde er pikterne altså beskrevet som et folkefærd, der ikke er til at stole på og vil gøre alt så længe, det kan betale sig. Der drages altså en parallel mellem en konge, der er skurk, og et folk, der er lusket. Sakserne bliver beskrevet på en anderledes måde end pikterne. De bliver mere indirekte beskrevet gennem handlingerne af deres leder, Hengist.³¹⁹ Foruden denne beskrivelse gennem Hengist omtaler Geoffrey kun sakserne som *Barbari*³²⁰, *Barbaros*³²¹, og *Paganus*³²². Det bliver i oversættelsen af værket skrevet som barbar³²³ og hedning³²⁴. Resten af beskrivelsen af sakserne sker kun i sammenhæng med Hengist og hans familie. I denne fortælling beskriver Geoffrey, sakserne

³¹⁵ Thorpe, 1966, s. 54

³¹⁶ Thorpe, 1966, s. 54

³¹⁷ Thorpe, 1966, s. 154

³¹⁸ Thorpe, 1966, s. 154

³¹⁹ Thorpe, 1966, s. 156

³²⁰ Geoffrey, 1854, s. 82

³²¹ Geoffrey, 1854, s. 86

³²² Geoffrey, 1854, s. 85

³²³ Thorpe, 1966, s. 157

³²⁴ Thorpe, 1966, s. 160

som kloge og snu.³²⁵ Eksempelvis får Hengist lokket Vortigern til at gifte sig med sin datter, så han bliver kongens svigerfar, hvilket fører til en position som rådgiver.³²⁶ Han præsenterer dermed sakserne som bedre end pikterne, men ikke bedre end englænderne. Det kommer til udtryk, idet Geoffrey beskriver, hvordan Vortimer, Vortigerns søn, besejrede sakserne fire gange, men sakserne havde hjulpet englænderne med at slå pikterne.³²⁷ Det var derfor ikke takket være egne evner, at sakserne blev magtfulde i Storbritannien, men kun fordi Vortigern elskede sakserne over englænderne og lod satan ind i hans hjerte.³²⁸ Jeg vil mene, at Vortigern og beskrivelsen af ham skal ses som grund for englændernes fald. Det var altså ikke englændernes egen skyld, de blev domineret, men en forræderisk konges skyld.

Gerald er anderledes afhængig af andre folkeslag og specifikt det irske i hans værker. Det skyldes for det første, at to af de udvalgte værker omhandler Irland og det irske folk. Samtidig omhandler de sidste det walisiske folk. Gerald har derfor behov for at portrættere et værre folkefærd end waliserne, idet waliserne var værre end englænderne. Det skyldes det tidligere præsenterede behov for at promovere begge de folkefærd hvorfra hans familie oprinder. Der var derfor et behov for at portrættere et folkefærd, der var værre end englænderne samt waliserne. Det vil jeg mene blev muliggjort qua hans rejser til Irland.

Gerald arbejder primært med tre forskellige folkeslag. Ierne, waliserne og englænderne. Med arbejdet af englænderne skal der også forstås normannerne, men kun de som er bosiddende i Storbritannien eller deres efterkommere. Grunden til at normannerne vil blive betragtet som en del af det britiske folk er at finde i Geraldts måde at beskrive kong Henrik 2. på. Han bliver i *The Topography of Ireland* omtalt som "Anglorum regis Henrici secundi."³²⁹ Det bliver oversat til: "Henry 2., king of England."³³⁰ Det er ligeledes sådan han bliver omtalt i *The Conquest of Ireland* og *The Journey Through Wales*.³³¹ I Geraldts optik er det altså titlen som engelsk konge, der vægter mere end hans andre titler, som f.eks. hertug af Normandiet. Af denne grund vil jeg argumentere for, at Geraldts forståelse af englænderne også indeholdt normannerne og deres efterkommere i Storbritannien. Der bliver også nævnt andre folkeslag end de førnævnte, eksempelvis nordmændene. De forstås dog som en del af forklaringen af det irske folks historie og bliver derfor ikke beskrevet selvstændigt.³³²

³²⁵ Thorpe, 1966, s. 157-163

³²⁶ Thorpe, 1966, s. 160-161

³²⁷ Thorpe, 1966, s. 157 & 161-162

³²⁸ Thorpe, 1966, s. 160-161

³²⁹ Dimock, 1867, s. 189

³³⁰ Scott & Martin, 1978, s. 11

³³¹ Scott & Martin, 1978, s. 10; Dimock, 1868, s. 7

³³² Dimock, 1867, s. 182 & 185

Der er flere diametrale modsætninger i beskrivelsen af det irske folk og beskrivelsen af det walisiske folk. Et eksempel er walisernes meget store gæstfrihed og iredernes store ugæstfrihed.³³³ Anderledes er deres holdning til våben også modsætninger af hinanden. Waliserne forsvare sig med en plov, hvis det er det eneste våben de har, så længe deres leder ønsker dem deltagende i et slag.³³⁴ Irederne vælger derimod at gå ubevæbnede i kamp, fordi de tænker det som værende modigt. Ligeledes beskrives irederne som vilde folk, der stadig lever primitivt.³³⁵ Waliserne bliver derimod beskrevet som soignerede og civiliserede i deres respekt for adeligheden.³³⁶ Waliserne bliver altså præsenteret som alt det irederne ikke er: et velfungerende og klogt folk. Irederne er modsat det mest barbariske folk, der findes. De har en stærk og robust krop, hvilket Gerald beskriver som værende det eneste gode ved dem. Alt hvad de modtager igennem resten deres liv er dårligt. Det er altså kun hvad de er født med, der er godt og alt hvad de modtager senere, er skidt.³³⁷ Gerald opsætter altså irederne som det værste folkeslag, der eksisterer på De Britiske Øer. Måden det bliver gjort på ophøjer både det walisiske og det britiske folk. Det britiske folk bliver derfor præsenteret klart bedre end irederne, idet waliserne bliver præsenteret værre end englænderne. Gerald får derfor bekræftet eller skabt det hierarki, hvori han selv står bedst muligt.

Gerald og Geoffrey gør derfor begge brug af kontrasterne mellem de forskellige folkeslag for at promovere eller fremme de englænderne. På den måde kommer deres eget syn på folkeslagene også frem i lyset. Gerald er positivt stemt overfor englænderne, men specielt også waliserne. Geoffrey er derimod neutral vedrørende waliserne, men grundet hans store foragt for pikterne og sakserne er waliserne et bedre folk end de andre ikke-britiske folk. Hierarkiet og forståelsen af de forskellige folk på De Britiske Øer, bliver altså bekræftet gennem denne kontrast som de begge opstiller.

Holdningerne til folkene og engelskheden

Det følgende afsnit vil have fokus på den endelige forståelse af den tidligere præsenterede engelskhed. Det vil ske på baggrund af analysens samlede tolkning af Gerald og Geoffreys forståelse af folkeslagene på De Britiske Øer. Afsnittet vil altså forsøge at afdække den egentlige måde de så på engelskhed, og hvorfor de gjorde det.

³³³ Thorpe, 1978, s. 236; O'Meara, 1982, s. 101

³³⁴ Thorpe, 1978, s. 233

³³⁵ O'Meara, 1982, s. 101-103

³³⁶ Thorpe, 1978, s. 238 & 251-252

³³⁷ O'Meara, 1982, s. 102-103

Engelskhed på baggrund af andre folkeslag

Gerald og Geoffrey har, som analysen har påvist, mere end en enkelt grund til at have deres specifikke forståelse af engelskhed. De havde begge hybrididentiteter, hvori engelsk var en del af dem. Yderligere så havde de også personlige formål i form af ambition. Ambitionerne var forskellige, men det er stadig et fællestræk, der kommer til udtryk i deres grund til skabelsen af værkerne. Grundet deres fælles hybrididentitet og deres ambitioner kan det tænkes, at deres syn på engelskhed også vil være det samme.

Geoffreys syn på engelskhed er dikteret af hans store glæde for deres tidligere historie. Det er derfor hans forsøg på at henvise til den storhed englænderne har haft, der kan siges at være hans syn på engelskhed. Geoffrey henviser ofte til, at de ikke længere er lige så stærke og gode som de har været. Det kommer til udtryk, når han skriver: "How remarkable the British race was at that time! Twice it had put to flight the man who had subjected the whole world."³³⁸ Og "Of these the Britons once occupied the land from sea to sea."³³⁹ Det er derfor den tidligere engelskhed, som Geoffrey ønsker at have et fokus på. Det er den han er stolt af, men den engelskhed der var i hans samtid, var ikke noget godt. Der var faktisk et folk, der var så svage, at de ikke længere var britiske. Geoffrey siger, at waliserne blev til walisere grundet deres svaghed og den fremmede dominans, der var rundt om dem.³⁴⁰ Det siger også noget om, hvordan han ser på engelskhed og det britiske folk. Hvis waliserne ikke længere er britiske, fordi de blev domineret og var svage så må englænderne stadig være et stærkt folk. Det er på trods af, at Geoffrey også skriver at: "[...] they submitted to the Picts and the Saxons."³⁴¹ og "They threw of completely the dominion of the Britons."³⁴² De er derfor på lige fod med waliserne domineret af andre og er blevet svagere, men de er stadig et stærkt folkefærd. Geoffreys syn på engelskhed er derfor præget af fortidens englændere og deres gerninger. Den styrke som de portrætteres med, er også den som Geoffrey lægger vægt på i sin fortælling af englænderne og den engelskhed, der følger med.

Geralds syn på engelskhed er anderledes bundet op på værkernes samtid. Det skyldes, at han skriver fortællinger om hans egen tid, med henvisninger til fortidens historikere. Han vælger derfor at sammenligne folkeslagene direkte med hinanden, som de var i hans samtid. Derfor er meget af Geralds forståelse og syn på engelskhed bygget på hans syn på andre

³³⁸ Thorpe, 1966, s. 117

³³⁹ Thorpe, 1966, s. 54

³⁴⁰ Thorpe, 1966, s. 284

³⁴¹ Thorpe, 1966, s. 54

³⁴² Thorpe, 1966, s. 284

folkeslag. Et eksempel ses i beskrivelsen af irerne. Hertil forklarer Gerald, at alt de gør næsten er forkert, og det er kun deres krop der er god.³⁴³ Det eneste gode ved dem er den uskyldige og uberørte krop, der er skabt i Guds billede. Det er derfor alt, hvad der gør en irer til en irer, der er dårligt i Gerald's optik. Måden det bliver opfattet på er ud fra et engelsk perspektiv grundet hans baggrund. Det er derfor en måde, hvorpå han ser engelskhed som den korrekte måde at leve på og som en civiliseret levevis. Det er derfor det tidligere præsenterede hierarki, som er vigtigt for Gerald at pointere. Det ses i hans beskrivelser af, hvordan Wales og Irland skal styres, idet de er blevet besejret. Man skal respektere waliserne og irerne, fordi sådan vil et barbarisk folk behandles. Finder de dog på at begå oprør, skal man slå dem ned med det samme uden nogen form for medfølelse. Det er derfor igen op til englænderne at vise de barbariske folk den rette vej. Det ses idet Gerald pr. automatik tænker, at de vil begå oprør. Gerald ser det dog som ligegyldigt, idet englænderne sagtens kan håndtere disse folkeslag.³⁴⁴ Det viser derfor hans tanker om, at det britiske folk er suveræne og dermed, at den her engelskhed også er den rigtige måde at leve efter.

Gerald og Geoffrey bygger begge deres forståelse og syn på englænderne og engelskhed på baggrund af andre folkeslag. Det sker dog på forskellige måder. Geoffrey har fokus på fortidens engelskhed, hvorimod Gerald har på samtidens. Deres slutprodukt er dog meget ens. Englænderne er et stærkt og stolt folkefærd, der er bedre end waliserne, skotterne og irerne. Det er også denne holdning, der går igen i deres syn på engelskhed. Engelskheden levede i bedste velgående og var med til at give en vigtig, stabil og stærk forståelse af folkeslagene på De Britiske Øer.

³⁴³ O'Meara, 1982, s. 100-103

³⁴⁴ Thorpe, 1978, s. 271-273; Scott & Martin, 1978, s. 249-253

Konklusion

Jeg har i dette speciale belyst Gerald af Wales og Geoffrey af Monmouths syn på engelskhed og englænderne gennem deres værker. Ud fra dette kan jeg konkludere, at Gerald og Geoffrey begge anså engelskheden og englænderne som den civiliserede måde, at leve på og det stærkeste folkefærd på De Britiske Øer. Der er dog samtidig visse problematikker med dette svar og måden disse er indsamlet.

Gerald og Geoffrey har samme syn på engelskhed og englænderne, men grunden til, at de har dette, er forskellig. Det kan være svært ud fra en forståelse af deres værker og nuværende forskning at få et egentligt billede af disse grunde til deres holdninger. Det skyldes, at selvom deres hybrididentitet har stor indvirken på deres værker, vil der altid være uafklarede begrundelser, der er ukendte for forskere. Det ses specielt i den postkoloniale forskning, hvor britiske forskere tænker Gerald og Geoffrey som patriotiske og irske tænker dem som koloniale. I denne sammenhæng er det derfor svært at sige om deres begrundelse for at legitimere britiske erobringer skyldes egne ambitioner, patriotisme eller selvforståelse. Deres hybrididentitet forklarer altså deres syn på engelskheden til en vis grad, men andre faktorer spiller også væsentligt ind i deres syn på englænderne og engelskheden.

Måden hvorpå denne overmagt i form af engelskhed kommer til udtryk i værkerne kan ligeledes ses som ens forfatterne imellem. Det vil dog ikke være helt rigtigt at anse dette som korrekt. De gør begge brug af kilder for at forklare, hvorfor englænderne er bedst, men alligevel er de ikke ens i måden de gør det på. Gerald inddrager sig selv som kilde ift. hans observationer af samtiden og bruger andre forfattere og unavngivne kilder til at beskrive fortiden. Det er heri Geoffrey og Gerald er ens i deres arbejdsmåde. De vælger og vrager begge blandt de forfattere og de tekster, som de kan bruge til at sætte englænderne og engelskheden i et positivt lys. Gerald gør dog mere brug af forfattere, der har set lige så magiske ting som han selv har i modsætning til Geoffrey, der blot henviser til en bog han alene kan oversætte. Yderligere er de ens i deres brug af andre folkeslag for at promovere engelskheden og englænderne. Jeg vil derfor vurdere, at Gerald og Geoffrey måde at forstå engelskhed og englænderne på kommer til udtryk på samme måde i deres værker. Det skal ses på trods af afvigelserne som de har ift. brugen af dem selv som kilde og egentlige kilder. Jeg vil derfor konkludere at Geoffrey og Gerald, grundet deres hybrididentitet arbejder med engelskheden på samme måde.

Engelskheden og englænderne bliver i både Geoffrey og Gerald's værker fremstillet som det optimale folk og den optimale levevis. Måden det blev gjort på var dog ikke uden problemer. De skulle jonglere egne identiteter, egne tanker om identiteterne og deres ambitioner. Det

er derfor svært at vurdere om det syn, der kommer til udtryk i deres tekster, har været deres eget, eller hvad de tænkte folk ville læse. Alt i alt vil jeg mene, at Gerald og Geoffreys syn på engelskheden er dannet på baggrund af deres hybrididentiteter, men det er ikke muligt at vurdere, hvor mange andre faktorer der har spillet ind. Faktorer som ambitionsniveau har ikke været muligt at måle ift. indvirkningen på synet af englænderne. Jeg finder dog Hybrididentiteten som en af de væsentligste grunde til, at synet på engelskhed er så positivt som jeg har argumenteret for at det er i værkerne.

Bibliografi

Bøger

Bartlett, R. (2013). *Gerald of Wales: A voice of the Middle Ages*. The History Press.

Campbell, A, ed. (1962). *The Chronicle of Æthelweard*. Edinburgh, UK: Thomas Nelson and Sons Ltd.

Castree, N., Kitchin, R. & Rogers, A. (2013). *A Dictionary of Human Geography*. Oxford University Press.

Chandler, D. & Munday, R. (2011). *A Dictionary of Media and Communication*. Oxford University Press.

Davies, R. R. (1990). *Domination & Conquest*. Cambridge University Press.

Doyle, A. (2015). *A History of the Irish Language: From the Norman Invasion to Independence*. Oxford University Press.

Evans, E. P. (1906). *The Criminal Prosecution and Capital Punishment of Animals*. London: William Heinemann.

Gillingham, J. (2000). *The English in the Twelfth Century: Imperialism, National Identity and Political Value*. The Boydell Press.

Høiris, O. (2006). *Antropologi i Middelalderen og Renæssancen: Kristendommen, teologien og de fremmede*. Aarhus University Press.

Lambdin, L., & Lambdin, R. T. (2007). *Arthurian writers: A biographical encyclopedia: a biographical encyclopedia*. ABC-CLIO, LLC.

Lapidge, M. (1993). *Anglo-Latin literature: 900-1066*. Hambledon.

Lawrence-Mathers, A. (2012). *The true history of merlin the magician*. Yale University Press.

McArthur, T. & McArthur, F. (1992). *The Oxford Companion to the English Language*. Oxford University Press.

Spiegel, G. (1997). *The Past as Text: The Theory and Practice of Medieval Historiography*. The Johns Hopkins University Press.

Wood, J. (1893). *Dictionary of Quotations: From Ancient and Modern English and Foreign Sources*. London: Frederick Warne and Co.

Kapitel i Antologi

Bredehofte, T. A. (2010). The Gothic Turn and the Twelfth-Century English Chronicles. I: Treharne, E., Walker, G. & Green, W. (Red.), *The Oxford Handbook of Medieval Literature in English* (s. 353-369). Oxford University Press.

Campbell, J. (2015). Gildas. I: Crowcroft, R. & Cannon, J. (Red.), *The Oxford Companion to British History*. Oxford University Press.

Cohen, J. J. (2000). Hybrids, Monsters, Borderlands: The Bodies of Gerald of Wales. I: Cohen, J. J. (Red.), *The Postcolonial Middle Ages* (s. 85–104). Palgrave Macmillan US.

de Hamel, C. (2013). The European Medieval Book. I: Suarez, M. F. & Woudhuysen, S. J. H. R. (Red.), *The Book: A Global History* (s. 59-79). Oxford University Press.

Dooley, A. (2010). Táin Bó Cúailnge. I: Wright, J. M. (Red.), *A Companion to Irish Literature* (s. 39-49). John Wiley & Sons, Incorporated.

Garrison, M. (2013). Alcuin of York. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S., & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 26-27). John Wiley & Sons, Incorporated.

Godden, M. R. (2013). Ælfric of Eynsham. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S., & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 10-11). John Wiley & Sons, Incorporated.

Greenfeld, L., & Prevelakis, N. (2010). The Formation of Ethnic and National Identities. I: Denmark, R. A. & Marlin-Bennet, R. (Red.), *The International Studies Encyclopedia* (s. 2531). Wiley-Blackwell.

Greenway, D. E. (2013). Henry of Huntingdon. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S. & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 237-238). John Wiley & Sons, Incorporated.

Henley, G. (2020). Geoffrey of Monmouth and the Conventions of History Writing in Early 12th-Century England. I: Smith, J. B. (Red.), *A Companion to Geoffrey of Monmouth* (s. 291-314). Leiden: Brill.

Hillers, B. L. (2010). The Reception and Assimilation of Continental Literature. I: Wright, J. M. (Red.), *A Companion to Irish Literature* (s. 39-56). John Wiley & Sons, Incorporated.

Lapidge, M. (2005). Poeticism in Pre-Conquest Anglo-Latin Prose. I: Reinhardt, T., Lapidge, M. & Adams, J. N. (Red.), *Aspects of the Language of Latin Prose* (s. 321-338). Oxford University Press.

Lapidge, M. (2013a). Aldhelm. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S. & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 27-29). John Wiley & Sons, Incorporated.

Lapidge, M. (2013b). Bede. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S. & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 60-62). John Wiley & Sons, Incorporated.

Lapidge, M. (2013c). Gildas. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S. & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 209-210). John Wiley & Sons, Incorporated.

Lapidge, M. (2013d). Historia Brittonum. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S. & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 244-245). John Wiley & Sons, Incorporated.

Lewis, B. (2020). Religion and the Church in Geoffrey of Monmouth. I: Smith, J. B. & Henley, G. (Red.), *A Companion to Geoffrey of Monmouth* (s. 397-424). Leiden: Brill.

Love, R. (2010). The world of Latin learning. I: DeGregorio, S. (Red.), *The Cambridge Companion to Bede* (s. 40–53). Cambridge University Press.

Lumbley, C. (2020). Geoffrey of Monmouth and Race. I: Byron-Smith, J. & Henley, G. (Red.), *A Companion to Geoffrey of Monmouth* (s. 369-396). Leiden: Brill.

Miller, S. (2013). Æthelweard. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S., & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 20). John Wiley & Sons, Incorporated.

Millet, B. (2010). Change and Continuity: The English Sermon Before 1250. I: Treharne, E., Walker, G. & Green, W. (Red.), *The Oxford Handbook of Medieval Literature in English* (s. 221-239). Oxford University Press.

Orchard, A. (2013). Prose Style. Latin. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S., & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 387-388). John Wiley & Sons, Incorporated.

Putter, A. (2010). Multilingualism in England and Wales, c. 1200: The Testimony of Gerald of Wales. I: Kleinhenz, C. & Busby, K. (Red.), *Medieval Multilingualism: The Francophone World and its Neighbours* (s. 83–105). Turnhout: Brepols Publishers.

Rowley, S. M. (2010). Bede in later Anglo-Saxon England. I: DeGregorio, S. (Red.), *The Cambridge Companion to Bede* (s. 216–228). Cambridge University Press.

Smith, J. B. (2020). Introduction and Biography. I: Smith, J. B. & Henley, G. (Red.). *A Companion to Geoffrey of Monmouth* (s. 1-28). Leiden: Brill.

Stafford, P. (2013). Ealdorman. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S., & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 156-157). John Wiley & Sons, Incorporated.

Thomas, R. (2020). Geoffrey of Monmouth and the English Past. I: Smith, J. B. & Henley, G. (Red.), *A Companion to Geoffrey of Monmouth* (s. 105-128). Leiden: Brill.

Thompson, A. (2015). Race. I: Dobson, M., Wells, S., Sharpe, W. & Sullivan, E. (Red.), *The Oxford Companion to Shakespeare* (2. udg. s. 454-455). Oxford University Press.

Thomson, R. M. (2005). William of Malmesbury and the Latin Classics Revisited. I: Reinhardt, T., Lapidge, M. & Adams, J. N. (Red.), *Aspects of the Language of Latin Prose* (s. 383-394). Oxford University Press.

Thomson, R. M. (2013). William of Malmesbury. I: Lapidge, M., Blair, J., Keynes, S., & Scragg, D. (Red.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Anglo-Saxon England* (s. 497-498). John Wiley & Sons, Incorporated.

Ward, E. J. (2017). Verax historicus Beda: William of Malmesbury, Bede and historia. I: Thomson, R. M., Dolmans, E. & Winkler, E. A. (Red.), *Discovering William of Malmesbury* (s. 175–188). Boydell & Brewer.

Wright, J. M. (2010). Introduction. I: Wright, J. M. (Red.), *A Companion to Irish Literature* (s. 24-37). John Wiley & Sons, Incorporated.

Wright, N. (1982). Geoffrey of Monmouth and Gildas. I: Barber, R. (Red.), *Arthurian Literature 2* (s. 1–40). D. S. Brewer.

Wright, N. (1986). Geoffrey of Monmouth and Bede. I: Barber, R. (Red.), *Arthurian Literature 6* (s. 27–59.). Cambridge: Boydell & Brewer Ltd.

Artikler

Bradley, P. J. (1991). Domination and Conquest: The Experience of Ireland, Scotland and Wales, 1100–1300. *History: Reviews of New Books*, 20(1), 17-17

Brundage, J. A. (1973). Christian Marriage in Thirteenth-Century Livonia. *Journal of Baltic Studies*, 4(4), 313–320.

Davies, D. (2021). Medieval Scottish Historians and the Contest for Britain. *Modern Language Quarterly* 82(2), 149–175.

Davies, J. C. (1947). Giraldus Cambrensis 1146-1946. *Archaeologica Cambrensis*, 99, 85-108, 256-280.

Lapidge, M. (1975). The hermeneutic style in tenth-century Anglo-Latin literature. *Anglo-Saxon England*, 4, 67–111.

Lumbley, C. (2019). The “dark Welsh”: Color, race, and alterity in the matter of medieval Wales. *Literature Compass*, 16(9–10), 1-19.

McCafferty, J. (2020). Brigid of Kildare: Stabilizing a Female Saint for Early Modern Catholic Devotion. *Journal of Medieval and Early Modern Studies*, 50(1), 53–73.

McDonald, R. A. (1990). R. R. Davies, Domination and Conquest: The Experience of Ireland, Scotland and Wales, 1100-1300. *The International Review of Scottish Studies*, 16. 76-78.

Mitchell, L. E. (2011). Gender(ed) Identities? Anglo-Norman Settlement, Irish-ness, and The Statutes of Kilkenny of 1367. *Historical Reflections / Réflexions Historiques*, 37(2), 8–23.

Ó Siadhail, P. (2017). A history of the Irish language: From the Norman invasion to independence. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 38(1), 93–95.

Pace, E. (2012). Geoffrey’s “Very Old Book” and Penda of Mercia. *Arthuriana*, 22(2), 53–74.

Pryce, H. (2001). *The English in the Twelfth Century: Imperialism, National Identity and Political Values*. By John Gillingham. Boydell Press, Woodbridge, 2000. Pp. xxvi, 289. £50.00. *Welsh History Review Cylchgrawn Hanes Cymru*, 20(4). 770-771

Stringer, K. (2001). *The English in the Twelfth Century: Imperialism, National Identity and Political Values*, by John Gillingham (Woodbridge: Boydell P., 2000; pp. 289. £50). *The English Historical Review*, 116(469), 1246-1246

Tatlock, J. S. P. (1938). Geoffrey of Monmouth's Motives for Writing His "Historia." *Proceedings of the American Philosophical Society*, 79(4), 695–703.

Terrell, K. H. (2011). "Lynealy discendit of þe devill": Genealogy, Textuality, and Anglophobia in Medieval Scottish Chronicles. *Studies in Philology*, 108(3), 320–344.

Wæraas, A., & Nielsen, J. A. (2016). Translation Theory 'Translated': Three Perspectives on Translation in Organizational Research. *International Journal of Management Reviews*, 18(3), 236–270.

Winterbottom, M. (1977). Aldhelm's prose style and its origins. *Anglo-Saxon England*, 6, 39–76.

Kildemateriale

Dimock, J. F. (1867). *Giraldi Cambrensis: Opera Vol. V*. London: Longmans, Green, Reader and Dyer

Dimock, J. F. (1868). *Giraldi Cambrensis: Opera Vol. VI*. London: Longmans, Green, Reader and Dyer

Duff, J. D. (1962). *Lucan: The Civil War, Books I-X*. London: William Heinemann LTD

Giles, J. A. (1843). *The Miscellaneous Works of Venerable Bede, Vol. II. Ecclesiastical History*. London: Whittaker and co.

Gunn, Rev. W. (1819). *The "Historia Brittonum"*. London: John and Arthur Arch, Cornhill.

Braund, S. M. (1996). *Juvenal: Satires Book I*. Cambridge University Press.

Kline, A. S. (2005). *Horace: The Epistles*. Lokaliseret d. 31. Maj 2022 på: <https://www.poetryintranslation.com/PITBR/Latin/HoraceEpistlesBkIEpl.php>

Morris, E. P. (1909). *Horace: The Satires*. American Book Company.

Mynors, R. A. B., Thomson, R. M. & Winterbottom, M. (1998). *William of Malmesbury. Gesta Regum Anglorum: The History of the English Kings Volume 1*. Clarendon Press.

O'Meara, J. J. (1982). *Gerald of Wales: The History and Topography of Ireland*. Penguin Books.

Plautus, F. G. & Shipham, F. P. (1894). *Horace: The Epistles*. London: W. B. Clive, University Correspondence College Press.

Reeve, M. D. & Wright, Neil. (2007). *Geoffrey of Monmouth, The History of the Kings of Britain: A translation of the "De gestis Britonum" [Historia Regum Britanniae]*. Boydell Press

Ricord, F. W. (1885). *The Self-Tormentor (Heautontimorumenos)*. New York: Charles Scriber's Sons.

Riley, H. T. (1887). *The Comedies of Terence*. New York: Harper & Brothers, Publishers.

Fabia, P. (1895). *Eunuchus*. Paris: Armand Colin & Cie.

Thorpe, L. (1966). *Geoffrey of Monmouth: The History of the Kings of Britain*. Penguin Books.

Thorpe, L. (1978). *The Journey Through Wales and The Description of Wales*. Penguin Books.

Warton, J. (1778). *The Works of Virgil, In Latin and English*. London: Printed for J. Dodsley, In Pall-Mall.